

NEMŠKE
P A V L I H A

v

slovénski obléki.

B U K V E

polne smešnih povest za kratek čas
poslovenjene.

3000 r. **v LJUBLJANI, 1866.**

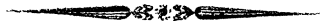
o klaver

kakor maršaja Janez Giontini, bukvar v Ljubljani.

Predgovor.

*V*ém, de bi vam bilo ljubši, od slovenskega Pavliha kaj brati, od kterega se posebno na Gorenskem toliko pripoveduje. Tudi meni bi bilo ljubši, vam od domačega kaj povedati. Pa pomagaj si kdor si more; kakor sicer, gré nam Slovincem tudi tukaj tako, de od ptujih več vémo in povedati znamò, kakor od domačih. Nihče naj pa ne misli, de so te bukvice zato poslovenjene, de bi slovenščina z njimi obogatéla; Bog ne prizadeni tega! Namen sem imel, marsikomu kako kratko urò napraviti. Človeško življenje je viharno in nemirno; skerb in žalost sedite tolikokrat kot dve črni kraljici v človeškem sercu; veseli pogovori ali nedolžni burki splašijo žalost in otožnost, zavist in serdnost. Nazoče povesti so gotovo pripravne, hladilo v klaverno serce vliti in njih moč je boljši, kakor marsikadaj lekarnica. Res je, de se

v teh bukvicah marsikaka zarobljena bere in z glavo bo marsikdo najal ter rekel: oj, to je bil hudoben paglavec, ki ni bil vréden, de ga je zemlja nosila! Pa namén ni-teh bukvic, koga česar hudega učiti, ampak de vsak hudobijo spoznava, sovraži in se tudi zvitih in prebrisanih ljudi varje. Zakaj dan današnji je svet, de bi pač ne bil, vès nezvest, goljufen in hudoben. Berite tedaj té bukvice v svoj prid in korist; kratek čas vam bodo dé-lale, bolj kot kvarte ali pa kerčme, ali pa tako imenovane historije od strahov in copernic in od družih neumnost.

1. Povést.

Vsi kmetje in kmetice se pritožijo čez Pavliha, kako je enkrat na konji za svojim očetom sedel in ljudem nekaj kazal.

Ko je némški Pavliha iz pleníc se skobacal in hoditi se naučil, jè šel med otroke in se je prav serčno po trati in gnojišču v vasi médel. Spredej in zadej je bil viditi kakor pristrižena opica. Od dné do dné je neporedniši prihajal in v svojem čertem letu je také reči počenjal, de so sosédje vsak dan nad njegovega očeta hodili se čez Pavlihca pritožit, de je hudobén otrok. Če so ga oče zavoljo tega okregali, se je vedil Pavlihec zvito izgovoriti in nedolžnega storiti, tako, de oče niso védili, komu verjéti. De bi se resnice prepričali, so enkrat Pavlihca na konja zadej za sebe posadili, ko je ravno veliko kmétov na cesti bilo. Zapovedali so mu, tiho in lepo sedéti. Kaj pa stori ubogljivo déte? Lepo tiho vzdigne svojo srajčico in pokaže kmétom novo zerkalo (špégel). Ljudje so ga začeli glasno grajati in upiti: „Ej te bodi! mladi hudobnež!“ Oče niso védili, zakaj ljudje vpijejo, zato se je Pavlihec zdajci očetu pritožil ter rékel: Ali zdaj vidite, oče, de nikomur nič ne storim in mirno sedim, in vender pravijo ljudjé, de sim hudobnež? Brez de bi se dolgo pomišljevali, posadé oče svojega ljubega sinčika pred se, de bi ga pred očmi iméli. Pa tudi tukaj jo je vedil Pavlihec zviti: svoje

usta je široko raztégnil in jezik je ljudem molil. Ti so zopet skup derli in ga mladega hudobneža imenovali. Bedasti oče pa ni mogel umeti, od kod to pride in reče: Ti si nesréčno déte; kaj boš mogel še na tem svetu prestati! In ljubši ga je imel kot popród. Oče je šel kmali v drugo deželo, kjer je bila njegova žena domá. Umerl je tam ne dolgo potem, zapustivši ženo in otroka v veliki revšini. Desiravno je bil Pavliha že 16 let star, še vender še ni ničesar učil. Veselili so ga samo norčije in burki.

2. Povést.

Kako se Pavliha po očetovi smerti obnaša in se po napeti vervi hoditi uči?

Pregovor govori: Kadar mačke domá ni, se mišim dobro godí. Po očetovi smerti niso mogli mati svojega divjaka več krotiti, in začel je vsaktere neumnosti uganjati. Mati so stanovali v neki hiši, mimo ktere dvorišča je voda tekla. Ko je bil enkrat Pavliha pod streho in se je učil po napeti vervi hoditi, pridejo mati z velikim polénam nad-nj; on pa se jim izsmukne skozi okno na sòsedovo strého, de ga niso mogli doseči. Na vervi se je kmalo toliko naučil, de je sklenil, svojo umetnost ljudém pokazati. Napel je tedaj verv iz zahišja čez vodo in jo je tam na nasprotno hišo privézal. Ko so ljudje od take nenavadne igrače zvedili, je vse mládo in staro k

vervi derlo in čudili so se, de zna Pavliha tako po vervi hoditi. Tode njegova sreča je bila kratka in je imela se kmalo v veliko žalost premeniti. Ko so namreč mati vidili, kako ljudje skup vrejo, so se hotli v svoji jézi prav znositi in svojega sina zavoljo njegovih neumnost práv izplačati.

Tiho so se tedaj za hišo priplazili in verv na dvoje presékali. Ljubi mojster Pavliha plombsne v vodo, in ljudje so se smejali in ploskali dolgo na to. To se je Pavlihu zamerilo tako, de ni ne besedice čerhnil, in to mu je menj v serce segalo, de je čez ušesa v vodo padel, kakor to, de so se mu mladi in stari smejali, ki so za njim tekli in mu osle kazali. Mislil je pa, kako bi jim to zasmehovanje povernil. Po vervi ni hotel več hoditi, ker mu je enkrat tako slabo spodletelo.

3. Povést.

Kako Pavliha več kot 100 fantičev pregovori, čevlje sezuti, ktere je po tem na kup razmetal in je veliko ruvanje vzrokoyal?

Kmalo potém se je hotel Pavliha nad zasmehovanjem pri kopanji maševati. Potegnil je zopet iz druge hiše verv čez vodo in je napovedal ljudem, de bo po nji plésal. Ljudstvo je skupej derlo, mladi in stari so pričakovali reči, ki so se imele goditi. Reče tedaj Pavliha prijazno mladim fantičem, de

jim hoče kaj lepega na vervi pokazati, če mu svoje čevlje dajo. Ti mu verjamejo, sezujejo voljno svoje čevlje in jih dajo Pavlihu. Bilo jih je blizo sto in šestdeset. Nabere jih na vervico in gré z njimi na verv. Stari in mladi so zijali in bi bili radi vedili, kaj bo lepega naredil; pa nekteri mu niso prav zaupali in so si mislili, če bi le svoje čevlje nazaj dobili! Ko tedaj Pavliha na vervi sedi in svoje sleparije začne počenjati, zavpije: „Pazite! Vsak naj pazi in svojih čevljev zopet išče!“ To izgovorivši preréže vervico in verže vse čevlje na zemljo na en kup, de se je čevelj čez družega prekuceval. To viditi se veržejo stari in mladi na kupec, in eden zgrabi tû en čevelj, drugi tam; eden kriči: ta je moj! drugi lažeš, moj je! in tako se začnejo lasati in jako pretépati; eden je spodej ležal, drugi zgorej, eden vpije, drugi kolne, tretji se smeja; z eno besédo, prava prekucija je bila. Pavliha pa se je smejal na vervi, de se je za trebuh deržal in vpil: „Tako je prav! tako je prav! Išcite si zdaj svojih čevljev; undan ste se mi vi smejali, danes je pa moja versta!“ Med tém, ko so se stari in mladi za čevlje dolgo in kervavo ruvali, je vzdignil Pavliha svoje peté in se ni smel več pokazati, ampak je doma pri materi sedel in čevlje šival.

Njegova mati niso nič tega védili, zakaj de ne smé iz hiše, in so se zlo veselili, de je začel delati. Mislili so si, de se bo zdaj resnično poboljšal.

4. Pověst.

Kako mati Pavliha nagovarjajo, se kakega rokodelstva učiti?

Pavlihova mati so bili veseli, de je njih sin naenkrat tako pokojin in tih postal. Nagovarjali so ga, se kakega rokodelstva učiti. Pa do enega ni imel veselja, do družega je bil preveč neposajen, in tako se je védno izgovarjal. Mati pa niso nehali mu na serce govoriti in mu žalostne prihodnje dni oznanovati. „Ljuba mati!“ jim reče tedaj Pavliha, „kakor kdo svojo réc začne, tako jo končá“. „To vém,“ odgovoré mati; „zakaj že štiri tedne nisim kruha pri hiši ne vidila ne imela“. „To se ne priléže k mojemu govorjenju“, reče Pavliha; „tode ubog mož, kteri nima nič jésti, se mora tudi postiti znati, in če kaj ima, se tudi masti; včasí s psam, včasí z betam. Tako tudi midva jéva“.

5. Pověst.

Kako Pavliha v nekem mestu péka za cel žep ali žakelj kruha ogoljufa?

„Oh, ljubi Bog, pomagaj, zdihuje Pavliha drugo jutro, kako hočem svojo mater potolažiti? od kod hočem kruha dobiti, jih nasititi?“ S težko glavo gré iz terga, v kterem je z materjo prebival, v neko mesto. Tam vidi štacuno nekega péka, gré k njemu in mu reče: „Priatelj, ali bi ne hotli mojemu

gospódu za deset petic kruha poslati?“ Ime-
noval je gospodovo ime in hišo, v kateri je
prebival, in reče mu, fanta z njim dati, če
denarje prejme. Pék v to dovoli. Pavliha pak
je imel žep s skrito luknjo. V ta žep si je
dal kruha naštéti in gré s fantom, ki bi bil imel
denarje prejéti. Ko se okrog vogla zavijeta,
pusti Pavliha hlebec belega kruha v blato pa-
sti, postavi žep na tla in reče fantu: „O
jojmeni! umazanega kruha ne smém svojemu
gospodu prinesiti, teci urno nazaj in prinesi
mi drug hlebec, tù te hočem čakati“. Fant
je tekel in prinese drug hlebec. Preden pa
nazaj pride, zgine Pavliha in se zvunaj mesta
v hišo skrije. Ko fant Pavliha več ne najde,
teče domú in pové péku, kaj se je zgodilo.
Ta gré v hišo, kjer bi bil po Pavlihovem
govorjenji gospod imel stanovati, pa tù ne
najde nikogar in spozná, de je ogoljufan.
Pavliha pa naloží svoj kruh vozniku na voz,
ki je bil iz njegovega kraja, in gré poleg
vozá. Ko k svoji materi pride, jim reče:
„Nate, jejte, dokler kaj imate; tak post je
dober“.

6. Povést.

*Kako mora Pavliha z družimi otroci kaše
čez méro jésti in je še kloftan zato.*

V vasi, v kateri je Pavliha s svojo ma-
terjo prebival, je bila navada, de so, kadar
je kdo prešiča zaklal, otroci sosedov v to
hišo prišli in juhe, to je, kaše z zeljem in

kakim kosčkom klobas dobili. V tisti vasi je pristavec stanoval, ki je bil skop, in ker z avoljo sramote otrokom kaše ni mogel odreči, si je zvijačo zmisлил, de bi jim kašo v juhi za vselej osolil in naréže jim va-njo mastne skorje. Kadar fantiči in deklice pridejo in tudi Pavliha z njimi, jih spusti v hišo, zaklene vrata in polije kašo. Pa kosov je bilo dosti več, kakor so jih otroci jesti mogli. Ko je tedaj kter preč šel in ni hotel več jesti, je vzel pristavec šibo in jih je naplétal, de so zopet jedli. Poznal je pa Pavlihove muhe, in če je kterega čez pleča vrézal, je Pavliha še bolj vžgal in to je toliko časa počénjal, de so kašo pojédli, tako de jim je tako teknila, kakor psam trava. Od tistihmal ni hotel nobeden več v hišo téga skopega pristavca na kolíne priti, Pavliha pa si je mislil: Le čakaj, tudi jez ti jo hočem zasoliti.

7. Povést.

Kako Pavliha naredí, de se pristavceve kokoši za kermo pulijo.

Drugi dan sréča Pavliha pristavca. Ta ga vpraša: „Ljubi Pavliha, kadaj boš spét k meni prišel na kolíne?“ Pavliha mu odgovori: „Kadar se bodo tvoje kokoši za kermo pulile, in štiri in štiri za drobtino kruha se kavsale“. Reče mu pristavec: „Do tistihmal je še dolgo“. Odgovori mu Pavliha na to: „Kaj pa, če pridem, preden boš imel zopet

koline?“ Na to gré svojo pot in misli na to, dokler je čas prišel, de so pristavceve kokoši na cesto prišle. Zdaj zveže Pavliha blizo 20 nit, po dve v sredi skup in privéže na vsak konec niti drobtino kruha in verže vse kokóšem. Kokóši pogoltnejo drobtine in jih vender ne morejo požréti, ker je na drugem koncu vedno druga kokoš vlékla. Tako je več kot 30 kokoš se sem ter tje vlačilo, in se zavoljo velikosti drobtin vender niso mogle rešiti. Začele so praskati in daviti se, in Pavliha je lakomniku koline zasolil.

S. Povést.

Kako Pavliha v uljnjak zléze, in kako, ko ponoči dva tata prideta, uljnjak vkrast, stori, de se med sabo stepeta in uljnjak pustita.

Enkrat se zgodi, de gré Pavliha s svojo materjo v neko vas na semenj. Ko se tam dobro vina naserka, si je iskal kraja, kjer bi se naspal. Pride do uljnjaka, kjer je bilô razun mnogih uljev tudi nékaj praznih. Zléze tedaj v prazen panj, ki je bil narbliže čebél, de bi nekoliko zaspal. Spal je pa od póldné do terdne noči in mati so mislili, de je šel domú, ker ga niso nikjer najti mogli. Tisto noč pa prideta dva tatova, ki sta hotla panj vkrasti; rekla sta, de je vselej tisti narboljši, kateri je narbolj težek. Tehtala sta tedaj panj za panjem, in ko do

tistega prideta, v katerem je bil Pavliha, ga najdeta nartežjega. Vzdigneta ga tedaj in ga komaj nesêta. Medtém se Pavliha zbudi in posluša njene naklepe nekaj časa. Ker je bilo tako tamá, de eden družega ni mogel viditi, zgrabi Pavliha prednjega za lase in ga jako potegne. Ta se vjezi nad svojim tovaršem in misli, de ga je on zlasal in ga kolne. Zadnji pa reče: „Mislim, de se ti sanja, ali pa v spanji greš; kako mi je mogoče te lasati? Saj komaj z obema rokama panj nesem“. Pavliha se je skrivaj smejal in mislil: „To bo sméšno!“ Čakal je, de za streljaj dalje prideta; zdaj tudi zadnjega prime za čop iz panja. Ta se je še bolj vjezil ter rekel: „Teško nesem, de mi koš poka, pa praviš, de te lasam; zakaj ti mene lasaš?“ Sprednji odgovori: „Lažeš, tepec, kako bi te jez lasal? Saj komej pot pred sabo vidim“. Tako se prepéraje neseta zopet nekoliko dalje. Zdaj prime Pavliha oba na enkrat, in sicer zadnjega tako močno za grive, de se z glavo v panj zadeno. Vès raskačen izpusti kol in pade nad sprednjega. Tako sta se nekaj časa nabijala, dokler eden nju pobégne. Tako sta se v tamoti razšla, de eden za družega ni védil, panj sta pa popustila. Slišati, de sta oba odšla, pogléda Pavliha iz panja, in ker je bilo še tama, je ostal v njem do dnéva. Zdaj še le izléze iz njega, pa ne vé, kje de je. Nazadnje pride do grada, kjer je v službo stopil.

9. Povést.

Kako Pavliha pečene kokoši z ražnja je?

Pavliha je prišel v neko vas na Nemškem k županu. Temu je Pavliha zavoljo njegovega priprostega vedénja dopadel. Vzel ga je za hlapca. Obljubil mu je, de mu bo dobro pri njem in de bo imel to jésti in piti, kar njegova kuharica. Pavliha si tega ni dal dvakrat reči in ostane pri županu z veseljem. Županova kuharica zadavi koj dva piščanca in ju natakne na raženj, ju speči. Pavliha je bil prav priden in je piščanca na ražnji skerbno vértil, dokler sta bila pečena. Med tem je spazil, de ima kuharica eno samo oko, in spómnil se je županovih besed pri vdinjanji, de bo imel jésti kakor župan in njegova kuharica. Sname tedaj enega piščanca z ražnja in ga sné v kuhinji brez kruha. Ko je bilo čas jésti, pride na eno oko slepa kuharica k ognju, piščanca polit. Viditi pa, de se samo en piščanec peče, reče Pavlihu: „Kje je pa drugi piščanec?“ Pavliha ji pa odgovóri: „Poglejte se z unim očesom in vidili bodete oba“. Ker je kuharici slepoto očital, jo je bilo sram in velika jéza jo je napadla. Teče tedaj k županu in mu pové, kako jo je hlapec pogledal in kaj ji je rekel, in de se samo en piščanec še peče. Župan gré tedaj sam v kuhinjo ter reče: „Poslušaj me Pavliha, zakaj si mojo deklo zasramoval? Dobro vidim, de je samo en piščanec na ražnji, kam pa je drugi prišel?“ Pavliha mu odgovóri: „Sej vidite tukaj enega; unega je vaša dekla vidila,

in rekel sem ji, de naj z obéma očesoma pogleda, de bo obá vidila. Na to je vsa jezna proč tekla“. Župan se je smejal, ter rekel: „Moja dekla ne more z obéma očesoma pogledati, ker ima le eno samo“. Pavliha reče na to: „Tako le vi govorite, jez pa tega ne rečem“. Župan pravi, „in vender je tako; enega piščanca pa ni“. Pavliha reče: „Jez sem ga snedel; sej ste mi rekli, de imam to jesti in piti, kar vaša dekla; žal bi mi bilo, če bi bila vidva piščanca brez mene snedla; de bi tedaj vi ne bili lažnik, sem enega piščanca poprej snedel“. Župan je bil dovoljin s tem zvitim odgovorom in je rekel: „Ni mi ravno za pečenega piščanca, ravnaj se prihodnje le bolj po volji moje kuharice“. Reče na to Pavliha: „V vsem, kar mi ukazete“. Kar je tedaj kuharica Pavlihu storiti ukazala, je storil vse le na pol. Če je imel škafo vode prinesiti, je prinesel samo pol škafo; če je imel dvě poléni v kuhinjo prinesiti, je prinesel eno samo poléno in tako je vse le na pol storil, tako de je kuharica dobro vidila, de ji samo nagaja. Vse je tedaj svojemu gospodarju potožila. Ta je pa rekel: „Ljubi Pavliha, moja dékla ni clo nič s tabo zadovoljna“. Odgovori mu Pavliha: „Druzéga nisem nič storil, kakor kar ste mi ukazali; rekli ste, de bom imel kakor vaša dékla; vaša dékla bi rada z obema očesoma vidila in ima vender le eno samo, torej le polovico vidi in jez storim tudi samo polovico“. Župan se je

smejal, kuharica pa se je togotila ter rekla: „Gospod! ako tega cepca še delj obderžite, vam uidem“. Têga pa župan vender ravno ni hotel; mogel je tedaj Pavliha iz službe iti. Pa pomagal mu je vender župan. Ker je namreč mežnar tiste vasi umerl, je skerbel župan, de je Pavliha mežnarstvo dobil.

10. Povést.

Kako je Pavliha rékel, de hoče z mestne hiše nekega mesta letéti.

Pavliha ni dolgo mežnar ostal. V neko veliko mesto pride, ki je ob veliki reki ležalo. Tù je vsaktere oznanila trosil, de bi svoje ime bolj razglasil, in de bi povsod odnjega govorili.

Mestnjani so tedaj védno k njemu hodili in ga prosili, de bi jim kako posebno umétnost pokazal. Rékel jim je tedaj, de jim hoče vstreči in z mestne hiše letéti. Velik krik je tedaj zagnal v mestu, tako de so se stari in mladi na tergu zbirali, njegovò umetnost gledat. Zdaj stopi Pavliha na mostovž pred mestno hišo in déla z rokami, kakor, če bi hotel zletéti.

Ljudje so z ustmi in očmi zijali ter mislili, zdaj bo zletel le. Pavliha pa se je smejal ter glasno rekel: „Častiti gledavci! doslej sem mislil, de ni véčega norca na svetu od mene; zdaj pa dobro spoznam, de je tukaj célo mesto polno norcev. Zakaj če bi mi vi vsi rekli, de znate letéti, bi jez vender tega ne verjel. Jez nisem ne gos ne kak drug ptič; verh tega

nimam ne perut ne perja, brez katerih vendar nihče ne more leteti. Zdaj mende sami spoznate, kakošni bedaki de ste. Norci ostanete vsi; toliko znam leteti, kolikor vi“. S temi besedami zapusti mestno hišo in pusti ljudi stati, kateri so se ali smejali, ali sramovali, in se v žnablje grizli ali pa za ušesami praskali.

11. Povést.

Kako Pavliha bolnike v neki bolnišnici brez zdravil za en dan ozdravi?

Enkrat pride Pavliha tudi v némško mesto Norimberg in nabije velike oznanila na cerkvene vrata, ter se imenitnega zdravnika vseh bolezin razglasi. Takrat je bilo ravno veliko bolnikov v novi bolnišnici, katerih bi se bil vodja bolnišnice rad znebil in katerim je ljubo zdravje iz serca privoščil. Ta pride k Pavlihu, čudádelnemu zdravniku, in ga vpraša, ali si upa bolnikom pomagati? Pavliha odgovori de, če mu da 200 krón plačila. Obljubi mu jih vodja, ako bo bolnikom pomagal, in ko Pavliha še pristavi, de naj mu ne dá vinarja, ako ne ozdravi vseh, je to vodju bolnišnice tako zlo dopadlo, de mu je koj dvajset krón dal. Zdaj gré Pavliha v bolnišnico in vzame dva postrežnika sabo. Vsakega bolnika posebej je vprašal, kaj mu je, in ko je šel od njega, ga zaroti in mu reče: „Kar ti bom razodel, Bog obvari, komu povédati“. Vsak bolnik mu je mogel to obljubiti. Reče tedaj vsakemu v

uho: „Ako hočete, de vas ozdravim, se to ne more drugače zgoditi, kakor de enega izmed vas v prah sežgem in ta prah drugim spiti dam. Kteri je tedaj med vami nar bolj bolán in nar slabši hoditi zamore, tega hočem sežgati, de drugim pomagam. Vratarja bolnišnice bom tedaj pred vrata postavil in zavpil: „Kdor ni bolan, pridi vèn in ne mudi se!“ Ko pa Pavliha tako zavpije, so vsi zbežali, tako, da je bolnišnica vsa prazna ostala.

Ko mu vodja bolnišnice plačilo z veliko hvaležnostjo odrajta, je šel Pavliha dalje. Čez tri dni pa pridejo bolniki vsi zopet nazaj in so tožili, kako so bolni. Vodja jim reče: „Kaj je pa to? Ali vam nisim pred tremi dnevi še lé mojstra pripeljal, ki vam je na nože pomagal, de ste vsi teči zamogli?“ Zdaj so mu razodéli, s čim jim je žugal, de bi bil tistega, kteri bi bil poslédjni k vratam prišel v prah sežgal. Zdaj je vodja spoznal, de je bil goljufan. Tako so bolniki v bolnišnici ostali, denarji pa Pavlihu.

12. Povést.

Kako se Pavliha péku v službo ponudi?

Ko Pavliha v nekem mestu k péku pride, ga vpraša ta, kaj zna delati. Odgovori mu, de je pekovski hlapec. Reče mu pék: „Ravno nimam nobenega hlapca, ali hočeš pri meni služiti?“ Pavliha se uda v ponudbo. Drugi dan mu ukaže pék, zvečer péko napraviti,

zakaj danes mu ne more pomagati. Pavliha ga vpraša: „Kaj pak imam péči?“ Mojster, ki je bil tudi norčevaven mož, mu odgovori: „Pékovsk hlapec si in ne veš, kaj bi pékel? Kaj pa se péče? Sove ali opice?“ — Pavliha gré in naredí iz testa zgolj sove in opice. Ko mojster zjutraj vstane, mu pomagati, ne vidi nikjér ne régelj ne štruc, ampak zgolj sove in opice. To ga razserdí in reče Pavlihu: „Teppec, kaj si naredil?“ Odgovor mu dá: „Kar ste mi ukazali.“ Na to reče pék: „Kaj mi je z norcem storiti? Tak kruh ni za nič“. To izgovorivši ga prime za vrat ter reče: „Plačaj mi testo!“ Pavliha mu reče: „Ako moram testo plačati, ostane blago meni!“ „Kaj mara za blago!“ odgovori pék in Pavliha mu plača testo. Ko so bile sove in opice pečene, jih pobere Pavliha v jerbas in jih nese sabo, kjer je prenočil. Mislil si je: Dostikrat sem že slišal, da ne prinesó ljudje nič tako posebnega v to mesto, da bi se ne dalo v denar spraviti. Ker je bil ravno sveti Nikolavž, se vsede ravno pred cerkev s svojo robo in prodá vse svoje sove in opice in dóbi dosti več denarjev za-nje, kakor je dal za testo. Ko je pék to zvedil, se mu je za malo zdelo. Pred cerkev je tekel in je hotel tudi še plačilo od péke od njega iméti. Pavliha pa jo je z denarji dalje pomaknil.

13. Povést.

Kako dá Pavliha svojega konja z zlatimi podkovami podkovati?

Pavliha je bil mož, de je s svojo modrostjo dalječ okrog slovel, in de so ga povsod hvalili. Veliki gospodje so ga tudi radi imeli, in so mu dajali obleke, hrane, denarjev in konj. Tako pride enkrat k danskemu kralju, ktereга prosi, mu svojih umetnost ktero pokazati. Obljubil mu je, njegovega konja z narboljšimi podkovami podkovati dati. Pavliha praša kralja, ali smé njegovim besédam verjéti. Kralj mu odgovori: „Ako svojo umetnost pokažeš, bom mož beseda“. Pavliha pelje tedaj svojega konja k zlatarju in ga pusti z zlatimi podkovami in srebernimi žeblji podkovati. Potem gré h kralju ter ga vpraša, ali hoče podkovanje plačati. Kralj mu obljubi in zapové svojemu dvorniku plačilo odšteti. Dvornik je mislil, de bo kak navaden kovač koval. Pavliha pa ga pelje k zlatarju, kteri sto cekinov terja. Toliko dvornik ni hotel plačati, ampak je šel h kralju to povédati. Ta pokliče Pavliha k sebi ter mu reče: „Pavliha, kako drago si pa dalj konja podkovati? Če bi jez vse svoje konje tako drago podkovati dajal, bi mogel kmalo deželo in ljudi poprodati“. Pavliha mu odgovori: „Svitli gospod in kralj! Ali niste rekli, de mora nar boljši podkovanje biti in po téh vaših besédah sem storil“. Kralj mu reče: „Ti si moj narzvestejši služabnik, ki vsaj storiš, kar ti ukažem“. Smejál se je nad to zvijačo in mu plača sto

cekinov. Pavliha pa je dal zlate podkove odtergati, svojega konja z drugimi podkovati in je ostal pri kralji do njegove smerti.

14. Povést.

Kako so Pavlihu néko deželo prepovédali?

V neki deželi je Pavliha enkrat silno hudobijo narédil, tako de so mu zavoljo tega tisto deželo prepovédali in povelje dali, de ga imajo obesiti, če ga v nji zasačijo. Pavliha pa se té dežele ni hotel ogibati, in ker je njegova pot ravno skozi to deželo peljala, je šel naravnost skozi njo. Enkrat gré spet ravno skozi prepovedano deželo, kar vojvoda sreča. Zdaj si je mislil Pavliha: „Ako zbežím, me s konji doidejo in posekajo in vojvoda me dá v svojem serdu na prvo drevo obesiti“.

Ni tedaj dolgo premišljeval, ampak stopi s svojega konja, ga zabode, mu preréže vamp, izmeče drob iz njega in stopi v votlo truplo konjevo. Kadar vojvoda s svojimi tovarši k njemu prijezdari in Pavliha v vâmpu njegovega konja zagléda, reče eden njegovih služabnikov: „Milostljivi vojvoda in gospod! Pavliha stoji v vâmpu svojega konja“. Vojvoda gré k njemu in mu reče: „Ali sva skup? Ali ne veš, de sem ti svojo deželo prepovédal in zažugal, de te bom ukazal, ako te v nji dobim, na kol obésiti?“ Reče mu Pavliha: „Gospod! upam, de mi bote prizanesli, ker nisem ničesar storil, zavoljo česar bi bil zaslužil, obešen biti“.

Vojvoda mu reče: „S čim se zamoreš izgovoriti, ali zakaj stojiš tako v koži svojega konja?“ Odgovori Pavliha: „Milostljivi, presvetli knez! bal sem se tako vaše nemilosti, da mi ni bilo kaj drugega storiti, kakor se med štiri kole vstopiti, med katerimi sem se po stari šegi v varnosti mislil“. Vojvoda se pa zasmaja ter reče: „Ali hočeš prihodnje moje dežele se ogibati?“ Pavliha odgovori na to: „Kakor ukazete, milostljivi gospod!“ Vojvoda spodbode svojega konja in reče: „Tebe nečem nikóli več gledati“. To slišati, skoči Pavliha iz konjevega vampa ter reče: „Hvala tebi ljubi konj, ti si mi pomagal in gospoda milostljivega storil; bolje je, da krokarji požrejo tebe, kakor pa mene“, in zapustil je deželo pėš.

15. Povėst.

Kako Pavliha od kmeta zemlje kupi?

Kmaló potem pride Pavliha zopet v to deželo v neko vas, in čaka, da bi vojvoda v mesto z imenom Zėl jezdari. Tù se je peljal kmet na svojo njivo. Pavliha ga vpraša, čigava je njiva. Kmet mu odgovori: „Njiva je moja, dobil sem jo po svojem očetu“. Pavliha ga dalje vpraša, koliko bi mu mogel dati za voz zemlje z njegove njive. Kmet je hotel imėti dve petici. Pavliha mu plača, se vsėde na voz kupljene zemlje in se pelje s konjem, kterega je pred kratkim od nekega Juda kupil, v Zėl. Ko vojvoda prijezdari in Pavliha na

vozu do brade v zemlji zakopanega zagleda, reče: „Pavliha, ali ti nisem svoje dežele prepovedal, če ne — te pustim obesiti?“ Pavliha mu odgovori: „Milostljivi gospod! jez nisem v vaši deželi; v lastni deželi sedim, ki sem jo od nekega kmeta kupil, ki mi je rekel, de jo je po svojem očetu dobil“. Vojvoda reče na to: „Pojdi v božjem imenu s svojo deželjo, in ne hodi mi več pred oči, če ne, te pustim s konjem in vozom obesiti“. Nato poréže Pavliha štrange pri konji, se zažene na-nj in hiti iz dežele. Voz je pustil pred vojvodovim gradom.

16. Povést.

Kako je Pavliha v Pragi na Českem s študenti se skušal in spraševanje dobro dostal?

Pavliha pride tudi v Prago in se izdá tukaj za zlo učenega moža, kateri zna na nartéžji vprašanja odgovarjati, in de mu ni noben dohtar kos. Dal si je oznanilo spisati, ktero je na cerkvenih vratih nabil. Vodja šol je to ustenje zlo žalilo; dohtarji in profesorji so pisano glédali in so se zberali in posvetovali, kaj bi Pavliha vprašali, de bi je ne izpeljal, in so mislili, če bi izpraševanje slabo dostal, bi mu kropa prilivali in ga v sramoto spravili. Sklenili so tedaj vsi priti in se z njim v učnih rečéh prepirati; šolski vodja bi imel prašanja mu dajati. Po šolskem pisarji so ga prosili drugi dan k izpraševanju priti; tudi je mogel pisarju pismo dati, da bo gotovo pri-

šel, priča cele visoke šole odgovarjati se, de se njegove učenosti prav prepričajo. Pavliha odgovori pisarju: „Povej svojemu gospodu, de hočem tako storiti in upam, de me bodo še kot pobožnega moža spoznali“.

Prihodnji dan se zberejo vsi dohtarji in profesorji, tudi večdel vsi študentje. Pavliha pa vzame svojega kerčmarja (birta), nekoliko-druzih mestnjanov in dobrih tovaršev sabo, de bi ga študentje ne napadli. Kadar v zberališče pride, so mu rekli k mizi stopiti in na dane vprašanja odgovoriti.

Pervo vprašanje, katero mu je vodja dal, je bilo, de naj pové in v resnici razkaže: „*Koliko kapljic vode je v morji?*“ Ako jim tega ne more vganiti in dostojnega odgovora dati, ga bodo neučenega in baharskega zaničevavca umétnost obsodili in kaznovali. Pavliha pa je odgovoril na to vprašanje umno in serčno: „Častiljivi gospod vodja! Ukažite drugim vodam vstaviti se, ktere od vseh strani v morje tekó, vam hočem morje premeriti, dokazati in resnico povédati“. Ker je pa vodju nemogoče bilo, druge vode vstaviti, mu je mogel tudi merjenje morja spreglédati, in osramoten mu da drugo vprašanje ter reče: „*Povej mi, koliko dni je preteklo od Adamovega časa do danas?*“ Pavliha mu odgovori kratko: „Samo sedem, zakaj kadar jih sedem preteče, se začné špét družih sedem in to gre tako, kar svét stoji“. Vodja mu da tretje vprašanje ter reče: „*Povej mi zdaj, kje je sred zemlje?*“ Pavliha od-

govori: „Ravno tû, kjer mi stojimo; ako mi ne verjamete, primerimo z žnóro, in če sem se za bilko ali za las zmotil, nej nimam prav“. Vodja ni mogel nič na to reči in vpraša ga četerete: „*Povej koliko je od zemlje do nebes?*“ Pavliha odgovori: „Če kdo v nebesih govori, je mogoče na zemlji ga slišati; pojdite tedaj v nebesa in glasno bom vpil, de bote v nebesa slišali, ako pa slišite, recite, de nimam prav“. To vodju spet ni bilo mogoče, in začelo je mu vroče prihajati, ker mu je Pavliha tako zvito na vse vprašanja odgovarjal, de ga niso mogli vjéti. Peto vprašanje je bilo: „*Kako globoko je morje?*“ Brez dolzega pomišljevanja odgovori Pavliha: „Kolikor globoko kamen pade; zakaj vsak kamen, ki ga va-nj veržete, pade na dno“. Zdaj mu da vodja še šesto vprašanje: „*Kako velike so nebesa?*“ Urno dobí odgovor: „Jezéro sežnov so široke in jezéro sežnov visoke; to ne more biti drugače, in če mi tega nečete verjéti, vzemite sonce in luna in vse ozvezdje z nebesa, in premerite jih natanko in vidili boste, de imam prav“. Nič več niso mogli storiti. Pavliha jim je bil vsem preveč zvit, in sram jih je bilo, de ga niso mogli v kozji rog vgnati. Vodja je pobral osramoten svoje kopita, Pavliha pa je dolgo suknjo slékel, in dalje popotovaje pride v mesto Erfurt.

17. Povést.

Kako Pavliha v Erfurtu osla brati učí?

Ko se je Pavliha v Pragi tako izrézal, gré v mesto Erfurt, ker se je bal, de bi mu pražki gospodje oči ne iztaknili. V Erfurtu so bile takrat imenitne visoke šole. Tù je tudi brez odloga svoje pisma nabil in s tem je veliko govorjenja naredil. Zakaj gospodje visocih šol so že od njegovih zvijač veliko slišali in radi bi ga bili od obličja do obličja poznali. Posvetovali so se tedaj, kaj bi mu naložili, de bi enako prejšnjim osramoteni ne bili. Sklenili so, Pavlihu osla v uk dati, ker so oslov dovolj iméli. Rekli so tedaj Pavlihu: „Veliko obetajoče pisma ste nabili, de hočete vsako stvar brati in pisati naučiti. Zavoljo tega so profesorji visocih šol ene misli, vam osla v uk dati; ali si upate, ga učiti?“ Pavliha odgovori: „Se vé de, tode časa mi je za to treba, ker je osel nepametna žival“. Pogodili so se tedaj z njim na dvajset lét in obljubili so mu 500 tolarjev plačila; nekaj so mu koj odšteli. Pavliha si je pri tem mislil: Trije smo na vsako vižo: Ako šolski vodja umerje, sem odrešen; ako jez umerjem, kdo mi more kaj, in če moj učenec gré rakom žvižgat, sem tako rešen.

Vzél je tedaj svitle tolarje z lahko vestjo, osla pa v uk. Pustil si ga je v svoje staniše peljati, kjer je bil vesel kerčmar, je najel hlev za svojega upa polnega učenca, in mu položi stare bukve v jasli. Med liste bukev pa je ovsa nāsúl. Ko je osel to kmalo spázil,

je liste z jezikom premétoval, ovsá iskal in ga lízal, in če ga ni več našel, je upil: **I A, I A!** Ko je Pavliha to vidil, gre k vodju in mu reče: „Častitljivi gospod vodja! kadaj hočete viditi, kaj moj učenec déla?“ Vodja mu reče: „No, ali mu pa tudi vaš uk. v glavo gré?“ Odgovori Pavliha: „Prav neotesanega zaderžanja je in terdo bučo ima; pa vender sem s svojim prizadevanjem v kratkem času ga naučil, de nekaj čerk, in posebno nekaj samoglasnic razložno izgovoriti zná. Ako vam je kaj na tem ležéče, pojdite z mano in sami ga bote slišali“. Ubogi osel se je celi predpoldan postil. Ko tedaj Pavliha z vodjem in nekterimi izmed profesorjev v hlev stópi, položi bukve pred svojega učenca. Koj ko osel bukve v jašlih zagleda, naredí silno učen obraz, in premetuje liste sem ter tje, ovsá iskaje; ko pa nič ne najde, začné s svojim prijétnim glasom vpiti: **I A, I A, I A!** de se je vès hlev tresel in de je vodja strahama vrat iskal. Na to reče Pavliha: „Ljubi gospodje! ali slišite samoglasnici **I A**, kako jih že v glavi ima, upam, de bo nekaj iz njega; tudi se mi zdí, de ima za petje glavo“. — Kmalo po tem umerje vodja in Pavliha zapusti svojega učenca in visoko šolo, zakaj mislil si je: preveč bi imel opraviti, če bi hotel vse osle v Erfurtu zmodriti. Od tistihmal je učnost na kol obésil.

18. Povést.

Kako Pavliha ženskam kožuhe opêre?

Od todi popotje Pavliha dalje in ostane v néki vasi čez noč. Na vprašanje kerčmarice, kakošen rokodélec je, ji odgovori, de ni nikakoršen rokodélec, ampak de vselej resnico govori. „Take ljudi prenočim rada“, reče kerčmarica. Ko ji pa Pavliha bolj natančno v oči pogléda, vidi, de kerčmarica naskriž gléda; zato ji je rekel: „Kam pa glédate, žena; vi pa naskriž gledate!“ „Oh, de bi te zlodi!“ ga ozmerja kerčmarica. „Kar živim, mi še ni nikoli nihče kaj tega očital!“ Pavliha ji pa reče: „Ljuba žena, ako mi je vedno resnico govoriti, ne morem tega zamolčati“. Kerčmarica se je potolažila, ker ju sicer nihče ni slišal. Ko je Pavliha čez noč v njeni hiši ostal, je prišel s kerčmarico na pogovor, de zná stare kožuhe prati, de so kakor novi in jih moli ne jedó. Žena je imela več stare kožuhovine domá in prosila ga je, jo koj prihodnje jutro oprati, in rekla mu je, de bo to tudi vsem sosedinjam in prijaticam povédala, de tudi one svoje kožuhe prinesejo in v perilo dajo. To je Pavlihu dopadlo. Ko je drugo jutro kerčmarica v vasi razglasila, prinesejo ženske svoje kožuhe v perilo. Pavliha jim ukaže zdaj veliko mléka prinesiti, kar so rade storile; zakaj zlo so se veselile novih kožuhov. Postavil je zdaj dva kotla na ogenj; vlije vse mléko in déne vse kožuhe va-nja in pusti, de so se kuhali. Ko je mislil, de

so že dosti kuhani, reče ženám: „Zdaj mi pa morate mladega, belega lipovega lesá prinesiti, in kadar zopet pridete, hočem kožuhe iz kotlov vzéti, za to pa potrebujem lesá“. Babe so voljno tekle po les in njih otroci so veselo skakali in péli: a ha! zdaj bomo imeli nove kožuhe! Pavliha pa si je mislil: Le počakajte, še niso dosti kuhani. Med tem, ko so bile babe v gojzdu, je Pavliha še bolj podkuril, je pustil kožuhe kuhati se in jo je odtegnil iz vasi, in ga tudi ni bilo več nazaj, kožuhe prat. Ko so žene nazaj prišle, so se začele prepirati; zakaj vsaka je hotla svoj kožuh narperva iz kotla iméti. Ko so jih pa bolj ogledale, so jih vidile vse razkuhane, tako de so razpadli. Pavliha je bil pa že čez hribe in doline, brez de bi se bil pri kerčmarici poslovil.

19. Povést.

Kako Pavliha v nekem parskem mestu beriče razkači, de v vodo popadajo?

Dolgo dolgo je Pavliha od mesta do mesta popotoval in ljudi goljufoval; ko je prigoljfane denarje zapravlil, pride v neko mesto na Parskem. Tu je dalj časa ostal, in ko se je že z mestom bolj seznanil, ga je začel dolg čas obhajati, in zderžati se ni mogel, tudi tukaj svoje burkve vganjati. Enkrat vidi, de so beriči nekam pod mestno hišo zlézili, kjer so ponoči spali in čuli. Dobro si tedaj to v glavo vtisne, posebno neko berv med tergom in med

tisto kalupico, v kateri so beriči čuli. Čez to berv je bilo ponoči težko priti. Pavliha čaka, de se ljudje spat spravijo in de vse potihne, de bi svojo hudobnost mirno izpeljal. Vzame tedaj tri plohe z mosta, jih verže v vodo, gré po tem pred mestno hišo in začne tam razgrajati in kleti in mlati s starim nožem ob tla, de so iskre letele; ko beriči to slišijo, so vstali in za njim jo vderli. Pavliha zbeží čez terg in se je komaj čez berv splazil, s ktere je plohe v vodo pometal. Ko pa na uno stran pride, začne glasno vpiti: „He, he, he! kje pa ste zaspanci, brezserčne babe!“ Ko so beriči to slišali, tečejo še bolj jaderno za njim, in vsak je hotel prvi biti. Ker je bilo pa silno tamá, niso vidili luknje na bervi in pocepajo eden za drugim v vodo; luknja je bila pa tako tesna, de so si še nad plohmí glave očesali in zobé izbili. Zdaj začne Pavliha zopet vpiti: „He, he, kam pa greste? Jutri me pa spet lovite!“ — Eden si je nogo zlomil, drugi roko, tretjemu je glava otekla, in nobeden ni brez škode ostal. Ko je Pavliha beričem tako naredil in jih dobro skopal, ni več v tistem mestu ostal, ampak je zbežal; zakaj bal se je zeló, de bi mu nad koš ne prišli.

20. Povést.

Kako Pavliha za denarje je?

Ko Pavliha v drugo mesto pride vès lačen, si je z zvijačo denarjev pridobil. V

kerčmo gré, kjer silno veselo kerčmarico najde, ktera ga prijazno pozdravi; zakaj na njegovi obleki je spoznala, de je poseben človek. Ker je bil kmali čas kosila, vpraša ga kerčmarica, kaj se njemu poljubi. Pavliha ji odgovori, de je ubog popotnik in jo prosi, mu za božjo voljo kaj jesti dati. Kerčmarica pa mu reče: „Priatelj, v mesnici mi tudi nič zastonj ne dajo; veliko imam stroškov in zato se mi mora jéd plačati“. Pavliha reče: „Ljuba žena, sej znam jez tudi za denarje jesti in piti; le povejte po čim?“ Odgovori mu: „Pri gosposki mizi za 8 grošev, pri mizi poleg gosposke za 18 krajcarjev, pri mizi za kmete pa za 12 krajcarjev“. Pavliha si je mislil: Čim več denarjev, tem bolje, in se vsede tiho k gosposki mizi, je in pije, kar mu diši. Ko si je trebuh z jedmi in pijačami napolnil, prosi kerčmarico ga odpraviti, ker mora zavoljo siromaštva dalje iti. Kerčmarica mu reče: „Ljubi gost, plačajte za kosilo 24 krajcarjev, potem znate iti v božjem iménu“. „O ho!“ reče Pavliha, „tako se nisva zmenila; jez sim jédel, de mi je pot na tla kapal, in težko mi je stalo, de sem si denarje z jedjo zaslužil. Ali niste rekli, de se pri gosposki mizi za 24 krajcarjev je; dajte mi tedaj 24 krajcarjev, de morem naprej; trebuh mi hoče razpočiti se; teči moram“. Kerčmarica ni védila ničesar več storiti in rekla mu je: „Pojdi v božjem imenu hudoba! za zdaj ti bodi, drugi pot pa pojdi tje k sosédu, ki mi je tudi druge goste prevzél.

21. Pověst.

Kako si Pavliha v nekem mestu kokoš kupi in kmetici njenega petelina zastavi?

V starih časih ljudje niso bili tako hudo-
dobni in prekanjeni, kakor so zdaj, posebno
kmetje, in s temi je Pavliha svoje reči na-
vadno dobro opravil. Tako pride enkrat v néko
mesto, kjer so ravno semenj iméli. Denarjev
ni imel; zakaj kakor si jih je zaslužil, tako
jih je zopet pogнал. Ko je tedaj mislil, kako
bi zopet denarjev dobil, zagleda kmetico na
tergu sedéčo, ki je imela poln kurnik kokóš
in petelina. Pavliha jo vpraša, koliko jih par-
štimá? Odgovori mu: „Par veljá 5 grošev“. Reče ji: „Ali nič ne jenjate?“ „Nič“ mu od-
govori, „toliko dobim povsod za-nje“. Pavliha
pa zgrabi kurnik s kokóši in steče, brez de
bi jih bil plačal. Žena teče za njim in vpije:
„He, mož, kako je to? ali mi ne bote mojih
kokóš plačali?“ Odgovori ji: „Jez sem pi-
sar pri tém in tém gospodu“. „Tega ne v-
prašam“, mu reče, „ako hočete kokóši imeti,
jih plačajte; jez ne poznam tistega gospoda,
nimam tudi z njim nič opraviti, in razun tega
so me tudi oče učili, de imenitnim ljudém ne
na upanje nič dajati“. Pavliha pa ji reče:
„Žena vi imate slábo vero; de se pa ne bo
treba vam bati — vam tega petelina tukaj
v zastavo dam, dokler kurnik in denarje pri-
nesem“. Priprosta žena se je pustila preten-
tati in vzame petelina v zastavo; pa goljfana
je bila, zakaj Pavliha ni bilo več nazaj

22. Povést.

Pavliha kovaški hlapec.

Ne dolgo potem pride Pavliha v drugo mésto in gré h kovaču v službo. Mojster je bil silno denarja lakomen mož, ki bi bil svojim delavcem rajši ne vé m kaj, kakor plačilo konec tédna dal. Pa to pót je na pravega naletel, zakaj Pavliha se ni pustil dolgo za nos voditi. Svojega delavca koj začetkama dobro privaditi, je sklenil mojster že o polnoči vstati in delavce k delu zbuditi. Ko tedaj rés ta čas pride in jim v kovačnico ukaže, reče Pavliha: „Mojster, kaj pa mislite, de nas tako zgođej budite; cela soseska se bo iz spanja zbudila?“ Mojster mu odgovori: „Moja navada je taka, de svojih hlapcev prvih osem dni ne pustim dalje ležati, kot do polnoči“. Pavliha ni ne čerhnil na to in se udá v to. Ko jih pride drugo noč zopet buditi, gré Pavlihov tovarš k delu, Pavliha pa vzame svojo posteljo in si jo priveže na herbet. Ko je bilo železo razbeljeno, priteče iz izbe k nakovalu in je pritiskal s kladvom na železo, de so iskre na posteljo letele. Mojster zavpije nad njim: „Kaj pa počneš, ali si zno-rel? Čemu imaš posteljo na herbtu? zakaj je nisi na njenem mestu pustil?“ Pavliha mu odgovori: „Ljubi mojster, nikar se ne jezite, ker delam po vaših besedah, de imam pol noči na postelji ležati, pol noči pa postelja na meni“. Mojster to slišati se še bolj vjezi in

mu reče, de naj posteljo nazaj nese, od kodar jo je prinesel, in govori mu še dalje: „Poberi se mi precej iz hiše, nesrečni neporedneš!“ Tega si Pavliha ni pustil dvakrat ukazati, temuč gré na izbo in postavi posteljo na njeno mesto. Potem prinese lestvo (lojtro), zleze na streho, jo predere, stopi na remeljne, potegne lestvo za sabo in jo postavi s strehe na cesto, gré doli in naprej. Ko je mojster ropotanje slišal, je šel z unim hlapcem za njim pod streho, in ko vidi — de je streho razstergal, ga še večji jeza zgrabi, vzame dolgo železo in teče za njim. Hlapec pa prime mojstra, ga derži in mu reče: „Ne tako, mojster, saj ni nič družega storil, kakor kar ste mu ukazali“. Kovač se na to vtolaži, še bolj pa, ker mu je Pavliha izpred oči zginil.

23. Povést.

Kako Pavliha k čevljarju v službo stopi in ga praša, kako ima usnje rezati? Ko mu pa mojster reče: debélo in drobno, kakor pastir iz hleva žene, je rézal vôle, krave, teleta, ovce in svinje iz usnja.

Kmaló potem pride Pavliha k nekemu čevljarju; ta je hodil pa rajé na sprehod ali pa v pivnico, kakor de bi bil delal in je prepustil svoje delo hlapcem. Pavliha se komaj na stol vsede, mu že prinese mojster velik kos usnja in mu ukaže ga prirezovati. Na Pavlihovo

vprašanje, po kaki meri hoče vrezano imeti, odgovori mojster: „Reži debelo in drobno, kakor pastir iz hleva goni“. Potem ko je šel čevljar od doma, je vrezoval Pavliha usnje in je delal iz usnja teleta, ovce, vôle, krave, koze, kozle in vsaktere živali.

Ko pa mojster domú pride in viditi hoče, kaj hlapec dela, najde iz usnja vrezane živali. Jeza ga zgrabi in Pavlihu reče: „Kaj si pa naredil in usnje tako nepotrebama potrančal?“ „Nezamerite ljubi mojster, mu odgovori Pavliha, ravno tako sem storil, kakor ste mi vi ukazali“. Mojster je rekel: „Jest ti nisem ukazal, usnja spriditi“. „Kaj se jezite, mojster, tako zeló?“ mu odgovori Pavliha. „Ali mi niste ukazali debelo in drobno, kakor pastir iz hleva goni? in to sem storil, kakor vidite“. Reče mu mojster: „Mislil sem le, za velike in za majhne čevlje“. „Ako bi mi bili tako ukazali, reče Pavliha, bi bil tudi rad tako delal in bi tudi zdaj še rad to storil“. Zmenila sta se z lepim in mojster je to Pavlihu spregledal, ker je obljubil, v prihodnje vse po mojstrovi volji storiti, naj mu le vselej prav natanko pové.

Kmaló po tem je mojster podplate rezal, jih položi pred Pavliha, ter mu reče: „Dobro pazi in šivaj male čevlje z velicimi po versti“. Pavliha reče: „Prav je“ in začne šivati. Mojster je to pot nekoliko odložil od doma iti in je hotel viditi, kaj bo Pavliha naredil; zakaj dobro je vedil, de bô storil kakor mu je ukazal. Pavliha pa vzame en majhen in en velik čevelj

in ju sešije. Mojster se tiho priplazi, in viditi, de čevelj k čevlju šiva, mu reče: „Ti si mi pravi čevljar, vse mi storiš, kakor ti ukažem“. Pavliha mu pa odgovori: „Kdor stori, kakor mu ukažejo, ga ne tepejo“. Na to mu mojster reče: „Ja, moj ljubi hlapec, moje besede so bile pač take, mislil sem pa drugače. Mislil sem, de imaš en par majhnih čevljev do-delati, potem pa en par velicih. Ti delaš po besedah, ne pa po mislih“.

Zdaj mu prinese družega usnja ter reče: „Tù imaš novega usnja; reži čevlje čez kopito“. Potem gré mojster od doma, brez de bi bil pomislil, kaj je govoril. Čez eno uro se je še le spomnil, kaj je govoril, namreč de ima čevlje čez kopito rezati. Urno spije tedaj svoj poliček in teče jaderno domú. Pavliha je sedel in vse usnje ravno čez narmanjši kopita rézal. Ko mojster pride in vidi, kaj je storil, mu reče: „Kaj si narédil? Ali je samo majhnih čevljev tréba; čimu so ti pa velika kopita?“ Pavliha se je izgovoril na njegove besede, de ima čevlje na kopita rezati. Mojster pa mu reče: „Ti znaš zvito besede obračati, tako jez nisem mislil, plačaj mi usnje, ktero si spridil, če ne, še mene s tabò vred obesijo“. Pavliha mu odgovori: „Strojar zná še drugo usnje delati“, vstane, gré skozi vrata ter reče: „Ako me več ne bo, sem bil tukaj. Z Bogam“.

24. Povést.

Kako Pavliha nekemu kmetu juhe (župe) skuha, in namesti masla smerdeče ribje masti va-njo déne?

Od ondi je šel Pavliha v drugo mesto in ostane zopet pri nekem čevljarji. Ko bi bil imel prvi dan delati, gré njegov mojster na terg, kupi seženj derv in obljubi kmetu verh denarjev tudi juhe dati. Ko kmeta z dervmi vred pred hišo pripelje, ni bilo nikogar domá; njegova žena in dekla ste šle tudi od doma. Samo Pavliha je doma ostal in čevlje šival. Ker je mogel pa mojster še enkrat na terg iti, ukaže Pavlihu vzeti, kar dobí in kmetu obljubljeno juho skuhati. Pavliha mu obljubi to storiti, in ko je kmet derva z voza metal, je Pavliha juho kuhal. Ker pa ni mogel masla najti, vzame iz neke posode, ki je v kotu stala, smerdeče ribje masti in polije juho z njo. Kmet pride v hišo, se vsede in začne jesti. Pa juha mu je silno zoperno dišala; ker je bil pa lačen, jo je vendar jedel. Med tem pride čevljar domú in ga vpraša, kako se mu je juha prilegla? Odgovori mu kmet: „Dišala je prav po novih čevljih“. Ko kmet odide, se je čevljar smejal in Pavliha vprašal, s čim je kmetu juho zabelil. Odgovori mu Pavliha: „Sej ste mi rekli vzeti, kar imam; družega nisem nič imel, kakor ribjo mast in z njo

sem kmetu juho zabelil“. Čevljar je pohvalil svojega hlapca rekoč: „Prav si storil; juha je bila za kmeta dobra dovelj, nej mu dobro tekne!“

25. Povest.

Kako dá Pavliha nekemu čevljarju svoje čevlje namazati, kteremu za to okna podrobi.

V nekem mestu na Nemškem je „stanoval neki čevljar z imenom Krištof. K temu gré Pavliha, de bi mu čevlje namazal in mu reče: „Mojster, ali bi mi hotli te čevlje našpikati, de pridem v ponedeljek zopet po-nje?“ Mojster mu obljubi. Ko Pavliha odide, reče hlapec mojstru: „Mojster, to je Pavliha, kteri vsakemu ktero pod nos dá; varujte se ga, de tudi vi ktere ne dobite“. Mojster mu reče: „Kaj nama je ukazal? „Hlapec mu odgovori: „Rekel vam je čevlje mu našpikati, mislil je pa, de mu jih namažete. Zdaj mu jih ne bova namazala, ampak našpikala, kakor pečenko špikajo“. Mojster reče na to: „Storiva, kar nama je ukazal!“ in vzame speha, ga zreže in našpika z njim čevlje kakor pečenko, tako de so imeli luknjo pri luknji. Pavliha pride že drugo jutro spet in vpraša, ali je že storjeno, kar sem rekel. Čevlje je mojster na zid obesel. Pokaže mu jih tedaj,

ter reče: „Tukaj visé“. Viditi, de so čevlji tako našpikani, se Pavliha zasmaja ter reče: „Vi ste pošten mož; storili ste, kakor sem vam ukazal; koliko sem vam dolžan?“ „En srebern groš“, odgovori mojster. Pavliha mu ga dá, vzame svoje našpikane čevlje in gré.

Mojster in hlapec sta se smejala in za njim gledala. Mojster je rekel z dopadajenjem: „Ta pot Pavliha ni pravega zadel; tega bi mu ne bila imela storiti“. Med tem pa priteče Pavliha zopet nazaj k hiši, butne z glavo in z ramó v okna, de so zazvenčale ter reče čevljarjù: „Mojster, prašal bi samo rad, kakošen špeh je to, ali od svinje ali od merjasca?“ Mojster in hlapec planeta kviško, ko zaslišita okna žvenklati in ko Pavliha zagledata, ki je tako hudo z okni ravnal, se je mojstru jeza unela in rekel je: „Ti hudobnež, plačaj mi okna ali pa ti glavo razbijem!“ Pavliha pa reče mojstru: „Ljubi mojster, nikar se ne jezite, zvedil bi samo rad, kakošen je ta špeh, ali od svinje ali od merjasca?“ Mojstra je pa še bolj jeza lomila in vpil je, de naj mu okna cele pusti. Pavliha pa mu je rekel: „Ako mi nečete povedati, kakošen špeh je to, moram iti in ktereга družega poprašati“. Šel je tedaj od okna in skerbel je, de je čevljarju izpred očí prišel. Ta se je zdaj nad hlapcem nosil, in rekel mu je: „Ti si mi dal svét, čevlje našpikati; zdaj ti dam jez tudi en svét, de se moje okna popravijo“. Hlapec pa mu reče: „Dostokrat sem že sli-

šal, de z norci in hudobnimi ljudmi se ne pečati. Ako bi bili vi to storili, bi bile vaše okna cele ostale“. Na te besede je dal mojster hlapcu slovó, in škoda gá je spametovala.

26. Povést.

Kako Pavliha nekemu čevljarju zmerznjenega blata namest masti prodá?

Povedali smo že, kako je Pavliha nekemu čevljarju usnje razrezal in mu veliko škode naredil. Ko Pavliha zopet v tisto mesto pride, obišče tega čevljarja in ga pomiluje zavoljo njegove takratne zgube. Rekel mu je, de bo v kratkem veliko usnja in masti prejel; prav po ceni mu hoče oboje prepustiti, de mu za storjeno škodo nekoliko poverne. To je bilo čevljarju všeč in rekel je: „Dobro mi boš storil; zakaj takrat si me bil na beraško palico spravil. Kadar blago prejmeš, mi ga pošlji“. Tako sta se razšla. Pozimski čas je bil ravno in ljudje so gnojišča trebili. Pavliha gré tedaj k nekemu premožnemu kmetu in mu obljubi lepo plačilo, če mu šest sodčkov reči papolni, ktere sicer v vodo zvozi. Kmet mu to stori in mu napolni sodčke skorej do verha, in jih pusti na mrazu, de vse terdo zmerzne. Pavliha pride po nje in jih zgorej za štiri perste na debélo z mastjo zalije, jih potem terdno zabije, domú spelje in pošlje po čevljarja. Ko ta pride, odbijeta zgorej posóde, in ker je blago čevljarju

prav prav dopadlo, se kmalo zmenita, tako, de bi mu čevljar 42 goldinarjev plačal, in sicer 22 goldinarjev koj, ostanek pa čez leto. Pavliha je spravil denarje in je šel svojo pot dalje; zakaj bal se je, ker je bila druga goljufija hujši od prve.

Čevljar je prevzel svoje blago in se je veselil, kakor kdo, ki zgubljene denarje najde. Njegovi hlapci so se tudi že veselili pojedine, kakor je navadno. Ko sodček k ognju देनेjo in se je, kar je bilo v njem, začelo tajati, jim huđ duh v nos udari, tako, de so eden družemu rekli: „Smerdiš, kot presica! Ti si kam stopil! Ti piješ smerdeč tabak i. t. d.“ Ker pa ničesar našli niso, so djali mast v drugo posodo in so hotli usnje z njo namazati. Globočjeje pa, ko so prišli, veči smerad je bil, nazadnje pa so spoznali goljufijo in so nehali delati. Ko to mojstru povejo, gré ta s hlapci vred Pavliha iskat; pa kje je bil že ta z denarji, in ima ostanek še dan današnji tirjati.

27. Povést.

Kako je Pavliha olarski ali prajarski hlapec, in psa namest hméla skuha?

Čez nekaj časa pride Pavliha v nekem mestu k nekemu olarju v službo. Enkrat je imel olar k ženitvi iti in ukaže Pavlihu, de naj z deklo ol ali pir kuha, dokler nazaj pride. Posebno naj skerbi, de se hmél dobro prekuha, de

bo ol bolj oyster. Obljubi, njegovo povelje natančno spolniti. Potem gré olar s svojo ženo iz hiše. Pavliha začne kuhati in dékla ga je učila, ker se je bolj na to razúmela kot on. Ko je bil čas prišel, hmel kuhati, mu reče dekla: „Rada bi šla malo gledat, kako kaj plešejo; saj boš znal sam hmel kuhati“. Pavlihu je bilo prav, ker si je mislil: „Češ, kadar jo dekla odtegne, znaš svojo porednost bolj pokazati“.

Olar je imel namreč velicega močnega psa, kateremu se je Hmél reklo. Ko je tedaj voda dobro zavrela, vjame psa, ga verže v vrelo vodo in ga tako dolgo kuha, da je šla dlaka in koža od njega. Ko dekla zopet domú pride in Pavlihu pomagati hoče, mu reče: „Dosti je, odtoči“. Ko cedilo prinese, mu reče: „Ali si tudi hméla pridjal? Nič ga ne čutim na lopati“. Ko dekla išče in išče, najde psove kosti na dnu in začne glasno vpiti: „Kaj si pa djal med ol? Konjač naj ga pije!“ Med tem pride olar domú, precej vinjen. Pogledal je pa vender še po svojih ljudéh in jim reče: „Ljubi moji, kaj delate?“ Dekla mu odgovori: „Ne vem, kaj; za pol ure sem šla k plesu in sem ukazala hlapcu hmél popolnoma skuhati, on je pa našega psa skuhal; tù vidite njegov herbet“. Pavliha reče: „Saj ste mi rekli, če bi le vsi tako vbogljivi bili, bi bili gospodarji gotovo dovoljni“. Gospodar ga je pa še tisto uro iz službe spokal. Kaj je pa s svojim pasjim olam naredil, se še dandanašnji ne vé.

28. Povést.

Kako je Pavliha pri krajaču (žnidarju) pod kadjo šival in iz suknje volka naredil.

Pavliha je šel tudi h krajaču v službo. Ko je v šivavnici sedel, mu reče mojster: „Hlapec, ako hočeš šivati, šivaj tesno in dobro, de se ne vidi“. Pavliha obljubi to, vzame šivanko in suknjo, zleze pod kad in šiva. Mojster je poleg njega stal in mu reče: „Kaj pa misliš storiti? To je čudno šivanje?“ Odgovori mu: „Mojster, rekli ste mi, de naj šivam, de se ne vidi, in tako nihče ne vidi“. Mojster mu reče na to: „Ne, ne tako, ljubi moj! tako nisem mislil; nehaj in ne šivaj več, ampak začni šivati, de bo drobno viditi“. To je blizo tri dni terpelo; tretjo noč pa je krajača zaspanec prijel in več se mu ni ljubilo šivati. Vzel je tedaj sivo kmétiško suknjo, ktera je bila komaj pol dodelana, jo verže Pavlihu in mu reče: „Dodelaj tega volka popolnoma, potem pojdi pa v posteljo“. Pavliha vzame suknjo, jo razpara, naredi volkovo glavo, potem život in noge, postavi vse na klince, de je bilo volku enako in gré potem v posteljo. Ko mojster drugo jutro vstane in Pavliha zbudi, najde volka. Čudil se je nad njim in ni vedil, kaj ima pomeniti, in ko Pavliha pride, mu reče: „Kaj si naredil?“ Odgovori mu: „Volka, kakor ste mi ukazali“. Mojster mu reče: „Tacega volka

nisem mislil, imenoval sem le sivo kmetiško suknjo volka“. Pavliha mu pravi: „Ljubi mojster, tega jez nisem vedil; če bi vas bil pa prav razumel, bi bil rajši suknjo naredil kot volka“. Krajač je bil s tem odgovorom zadovoljin. Čez nekoliko dni je krojača zopet dremota obšla. Mislil si je, za hlapca je še prezgodaj spat iti, in dá suknjo, ktera je bila do rokavov dodelana, Pavlihu rekoč: „Verzi še rokave k nji, potem znaš tudi v posteljo iti“. Pavliha mu reče: „Je že prav!“ in obesi suknjo na kljuko, prižge dve luči in meče rokave do jutra na suknjo. Ko mojster vstane, pride, ga gleda in mu reče: „Kaj počneš te norosti?“ Pavliha mu odgovori z modrim obrazom: „To mi ni nikakoršna norost; celo noč sem tukaj stal in rokave v suknjo metal, pa niso se je hotli prijeti; boljši bi bilo, če bi mi bili ukazali spat iti, kokor de ste mi veleli, rokave metati; zakaj dobro sem vedil, de bo to prazno delo“. Krajač mu reče: „Ali sem jez tega kriv, ali sem vedil, de vse narobe razumiš? Jez nisem tako mislil“. Pavliha mu odgovori: „Zato vam bodi kdor hoče hvaležen, de kaj drugač poveš, kakor mislite; vaših misel neznam uganiti; če bi bil jez to vedil, bi bil rokave kmalo prišil in še par ur bi bil lahko spal, vam pa dve luči prihranil; zdaj se pa vi podnevi vsedite in šivajte, ker sem jez silno zaspan in moram počiti“. Mojster pa ga je zavernil: „Ne, ne tako! jez ne bom zaspanca

in zanikernega človeka redil, ali ne boš spal ali mi pa iz hiše šel“. Prepíratí sta se začela, in ker je krajač tudi še dve luči plačane hotel imeti, ktere je sožgal, je Pavliha svoje kopita pobral in šel.

29. Povést.

Kako je Pavliha naredil, de so trije krajači s klopi padli, in kako je potem ljudi prepričeval, de jih je sapa vergla?

V mestu Bamberg na Parskem je Pavliha blizo terga 14 dni stanoval, zraven je pa krajač prebival, pri katerem so trije šivan-karji na klopi sedeli. Kadar je Pavliha mimo šel, so mu nagajali in cunje vanj metali. Pavliha si je mislil: Saj mi še niste odšli, kozli; pa molčal je in pričakoval dobre priložnosti. Nazadnje nažaga v noči pred semnjem Pavliha noge klopi, na kateri so krajači sedeli, klop pa položi na kamen. Zjutraj postavijo krajači klop na noge, se vsedejo in šivajo. Ko je svinski čednik zatrobil, pridirjajo prešiči tudi iz krajačeve hiše, pridejo pod okno in se dergnejo ob noge klopi tako, de so krajači s okna na ulice zleteli. To viditi vpije Pavliha po cesti in po tergu: „Ali ste vidili, kako je veter tri krajače z okna pihnil!“ Vsi ljudje so vkup derli, se smejali in krohotali, in krajače zasramovali.

Začetkama niso vedili, kako se je to zgodilo, kmalo pa so zvovali, de jim je Pavliha to naklonil. Druge kole so pod klop zabili in od tistihmal so pustili Pāvliha v pokoji.

30. Povést.

Kako Pavliha kerznarju v kožuhovne zleze, kjer so bile suhe in mokre zmešane?

Kmali potem dobi Pavliha pri nekem kerznarji delo. Pervo noč, ko je šel kerznar spat, vzame Pavliha široke kože, ki so na drogih visele, in suhe kože, ktere so bile že izdelane in ktere so bile še mokre, jih zmeče pod streho na kup, zleze med nje in spi med njimi celo noč. Ko mojster vstane in vidi, de ni nobene kože na drogih, gré urno pod streho, in je hotel Pavliha prašati, ali nič ne vé, kje so kože; pa Pavliha ne najde nikjer in vidi, de so kože suhe in mokre, ena verh druge ležale. To ga je zelo žalilo in pokliče z milim glasom ženo in deklo. Klicanje pa je Pavliha zbudilo, ki izleze izmed kož ter reče: „Ljubi mojster, kaj vam je, de tako silno kličete?“ Kerznar se vstraši, ker ni vedil, kaj se na kupu kož giblje, in reče: „Kje si?“ Odgovori mu: „Tukaj!“ „De bi te zlodi! je rekel mojster, si ti mi kože z drogov vzel in suhe in mokre iz apna skup zložil, in mi ene z družimi spridil; kako

si vender bedakast“. Odgovori mu Pavliha: „Kako, mojster! ali se zato jezite, ko sem eno samo noč v njih ležal?“ Kerznar mu reče: „Jez ti nisem veleval izdelanih kož pod streho znositi, z mokrimi v en kup zmetati in v njih spat!“ Polena je iskal, de bi Pavlihu nekoliko kožo vstrojil, pa Pavliha skoči po stopnicah in je hotel pri vratih ulti. Pridete mu pa kerznarjeva žena in dekla na pot in ste ga hotle obderžati. On pak je kričal iz vsega gerla: „Pustite me, de grém po zdravnika, mojster si je nogo zlomil!“ Spustite ga in tečete k mojstru. Ta pa leti po stopnicah za Pavlihom, pade v svoji naglosti čez ženo in deklo, in ju podere tako, de so vsi trije se po tleh valjali. Tako je Pavliha mojstru ušel!

31. Povest.

Kako Pavliha nekemu kerznarju volkove namesti kožuhev dela?

V nekem mestu je stanoval kerznar, ki se je na svoje rokodelstvo dobro umel in je prav priden bil. Zavoljo tega je bil bogat in je imel dosti dela. Za kralja in za veliko gospodo je le on delal. Primerilo se je, de so napravili veliki gospodje o zimskem času veselico na ledu, in naročili so pri kerznarju silno veliko kožuhov iz volčine. To

zvediti, gré Pavliha k temu mojstru in ga prosi, mu dela dati. Ker je imel mojster ravno veliko opraviti, ga je bil vesel in ga vpraša, ali zná tudi volkove delati. Pavliha mu pokima, de jih zná, ter reče, de jih je tudi že v družih deželah delal. Kerznar mu reče: „Ljubi hlapec, ravno prav mi prideš, ostani pri meni, zavoljo plačila se mende ne bova pisano gledala“. Pavliha mu odgovori: „Meni je prav, pošteni se mi zdite in upam, de bote kmali spoznali, kakošen človek de sem, kadar bote moje delo vidili. Tega jez ne delam z družimi hlapci, sam moram biti, de svoje delo beržeje po svoji volji dogotovim“. Na to mu dá stanico od družih ločeno, položi volčine pred njega, iz katerih bi bil imel kožuhe ali tako imenovane bunde delati in mu dá mero za nektere veči in manji kožuhe. Pavliha prevzame volčine ali volčje kože, jih vreže in naredí iz njih samo volkove, v ktere sená nabaše in jim iz palic noge naredí, de so stali, kakor če bi bili živi. Ko so bile kože vse razrezane in volkovi dodelani, gré k mojstru in mu reče: „Mojster, volkovi so dokončani, ali imate še kako drugo delo?“ Mojster mu reče: „Imam pač še veliko dela, ljubi hlapec, le šivaj v eno mer kolikor zamoreš“. Ko pa mojster v Pavlihovo stanico stopi in volkove pokonci stoječe vidi, ga popade jeza in mu reče: „Kaj pa je to, ti lahkomišljeni gumpec, kakošno škodo si mi naredil? Zapreti te bom dal“. Odgovori mu

Pavliha: „Mojster, ali je to moje plačilo? Ali nisem po vaši volji delal? Ukazali ste mi volkove delati; ako bi mi bili pa rekli kožuhe iz volčin delati, bi bil koj umel in tudi rad storil. Treba je, de se ptujemu človeku v začetku reč dobro razloži. Ako bi si ne bil domišljeval, de bõm veči hvalo za svoje delo pri vas imel, bi pač ne bil delal“. Potem vzame Pavliha slovó od tistega mesta, in gré s pičlo hvalo in mošnjico v drugo.

32. Povést.)

Kako Pavliha kerznarjem živo mačko v zajčji meh zašije, v žakelj zaveže in prodá?

Če je veljalo, koga prekaniti, je bil Pavliha vselej pripravljen, kakor je to v nekem mestu kerznarjem pokazal. Ko so namreč kerznarji pustni večer obhajali, bi bili tudi radi zajca jedli. Pavliha to zvediti, si misli: „Kerznar, kteremu sem volkove delal, mi tudi ni nič za moje delo plačal; za to se morajo tukajšnji kerznarji pokoriti“. Kerčmarica hiše, v kateri je stanoval, je imela lepo mačko; to k sebi privabi, jo vjame in k sebi pod suk-njo stisne. Potem si kupi zajčji meh, in de bi vse prav po svoji volji storil, zašije mačko va-nj, obleče kmetiško obleko, se vstopi pred mestno hišo in derži svojega zajca toliko časa pod suk-njo skritega, de nek kerznar pride. Tega vpraša Pavliha, ali bi ne bil pri volji, dobrega zajca kupiti, in mu zajca po-

kaže. Pogodila sta se, de mu je štiri sreberne groše za zajca in šest vinarjev za staro mavho dal, v kateri je imel zajca. Kerznar nese zajca v gostivnico, kjer so bili vsi zbrani in veseli, de je zajca kupil in narlepšega živega zajca tako po sreči dobil. De bi se pa prav veselili, grejo kerznarji na vert, izpuste zajca in pse za njim, de bi si z lovom kratek čas delali. Psi so vžgali za zajcem, kateri pa ni zajčjih skokov delal, ampak je na prvo drevo splezal in njavkal: mjav, mjav! To slišati in viditi, se kerznarji spogledujejo, usta zavoljo zajca obrišejo, in rečejo: „Goljufani smo!“ Pavliha se je pa v pest smejal. Od tod mende je tudi pregovor: Mačko v žaklji kupiti.

33. Povést.

Kako je Pavliha pri nekem baronu kočjaž, in kako mu kočijo namaže?

Kmalo potem pride Pavliha v grad, v katerem je bogat baron stanoval. Pri tem se oglasi in mu reče, de je posebno dober kočjaž in bi rad pri njem v službo prišel. Baron ga k sebi pokliče in ker se je Pavliha globoko priklonil in je od svojega popotvanja govoril, je baronu zelo dopadel in v svojo službo ga je vzel. Njegovi burki so barona marsikterokrat k smehu prisilili, in kadar je Pavliha svoje burke prav začel spuščati, se

je baron za svoj debeli trebuh deržal in djal:
 „Šencej, ti si zvit, kot kozji rog!“

Ko je baron enkrat s svojo gospo se v mosto peljati hotel, pokliče svojega kočjaža in mu ukaže, konje oskerbeti, in kočijo osnažiti in dobro namazati, ker se hoče v mesto peljati. Pavliha mu reče: „Gospod, vse bom po vaši volji poskerbel; samo mazila je že malo, in ga je za tako dolgo pot premalo. Tudi moram prositi, milostivi gospod, če mi ne zamerite, ker je moja mošnja že skoraj na suhem, de mi kake krajcarčke va-njo porinete, de vam ne bom sramote delal“. Baron mu reče: „Tù imaš denarjev za mazilo, le dobro mi kočijo namaži, zakaj jutri sem h kralju povabljen, in za sebe imaš tukaj dva zlata lisca, ktera ti bom na koncu leta vrajtal“. Pavliha se dvakrat globoko priklone in hiti k svojemu delu. Kupi si tedaj mazila za kolesa, vzame kertačo, gré z njo v kočijo in jo namaže znotraj, na stranéh in na sedežih vso vso. Potem si umije roke, se obleče po kočjaško in stopi pred barona ter pové, de je vse oskerbel in de je napravljen. Ko je bil baron napravljen, podá gospej svojo roko in jo pelje na dvorišče h kočii. Pavliha jo odprè, pomaga gospej baronovki lepo va-njo in ravno tako baronu. Pa komaj postavi ta desno nogo v kočijo, kar zagromi in zakolne: „Kaj si mi storil, prekleta kanalja, de bi te h!“ Pavliha pa te žlahtne molitve ni dalje poslušal, ampak

vzdigne s kočjaško obleko in z dvema zlatima liscama peté, in gre ter si je mislil: „Ta dva sem oba dobro namazal!“

34. Povést.

Kako je Pavliha kerčmarja goljufal, ker mu je verč vode za verč vina dal?

Ko je Pavliha v mesto Libek prišel, se je zlo varoval in lepo zaderžal, de ni nikogar razžalil; zakaj v Libeku je bila gosposka ojstra. Tisti čas je bil kerčmar, ki je vina mestne gosposke točil, silno ošaben in napihnen mož, kateri je mislil, de ni nihče tako pameten kakor on, tudi bi bil rad imel, de bi ko tak veljal, in dostokrat se hvalil, de mora tisti zgodaj vstati, ki bi ga hotel goljufati. Zavoljo tega so ga mestnjani zeló sovražili in se niso hotli nič z njim pečati. Ko je tedaj Pavliha od ošabnosti tega kerčmarja zvedil, se ni mogel premagati, mu tudi eno narediti. Samo misliti je še pred mogel, kako to storiti. Gré tedaj k njemu, poskusit, in vzame dva verča sabo, ki sta bila enako delana. V enem je imel polno vode pod plajšem, de nihče ni vidil, prazni verč je pa očitno nosil in gré z njim urno h kerčmarju, si da vina nameriti, vzame verč z vinom pod plajš in dene unega z vodo v roko, ga postavi na mizo, brez de bi bil kerčmar to vse vidil, ter reče: „Kerčmar, po čim točite bokal?“ „Po 24 kr.“, mu odgovori. „To je

preveč“, reče Pavliha; „jez nimam več kot 12 kr. pri sebi, ali mi ga za toliko daste?“ Kerčmar se vjezi ter reče: „Ali hoče še ceno za vino postavljati? Toliko daj, kolikor sem rekel, če ti pa ni prav, pa pusti vino v sodu“. Vzame na to verč z vodo in jo vlije pri vehi v sod rekoč: „Butec, ako ne moreš vina plačati, si ga ne pusti natočiti“. Pavliha je pustil to mirno storiti, in je šel rekoč: „Zdaj vidim, de si butec; nihče ni tako zvit, de bi ga budala ne mogle prekaniti in če bi bil prav kerčmar“. Verč z vinom, ki ga je pod plajščem imel, je zadovoljin domú nesel in si je tudi dobro postregel z njim.

35. Povést.

Kako bi bil imel Pavliha obešen biti, kako mu pa spet zvijača dobro služi?

Ko pa Pavliha od kerčmarja pride, je ta še le njegovo govorjenje premislil, gleda po beriču, teče za Pavlihom in ga doide na cesti. Berič ga prime in najde oba verča pri njem, praznega in unega z vinom. Zavaljo tega sta ga tatvine obsodila in v mestno hišo, od ondi pa v ječo peljala. Po kratki pravdi so ga obsodili, de zavaljo tatvine kol zasluži, torej mora na kol priti. Nekteri sodnikov pa so rekli, de ni nič enacega, kakor zvijača; kerčmar se je hvalil, de ga nihče ne more goljufati, bolj naj bi se bil varoval. Tisti pa, ki so na Pavliha piko imeli, so rekli,

de je tat in za to mora viseti, zato so ga na kol obsodili. Ko tedaj dan pride, ko bi bil imel Pavliha h kolu peljan in obešen biti, je vse mesto na nogah bilo, nekteri peš, nekteri na konjih; tudi ga je ljudstvo razno pomilovalo, de zavaljo tako majhne stvarice življenje zgubi, in nazadnje je bilo še gospodom žal, de so ga obsodili, in radi bi bili Pavlihu še življenje pustili, pa kar je bilo sklenjeno, se ni dalo več prenarediti. Mnogi bi bili tedaj radi vedili, kako smert bo storil, ker je bil v življenji tako čuden človek. Nekteri so mislili, de je copernik in so djali, ta jim bo še osle kazal; večidel vsi so mu pa življenje privoščili. Ko so ga tedaj h kolu peljali, se je prav mirno zadržal, tako, de se je vsak nad njim čudil, in ljudje so mislili, de je obupanje tega krivo. Ko je pa pod kol prišel, reče vsem sodnikom k njemu priti, odpre svoje usta in prosi ves ponižen, de bi mu samo eno prošnjo še privolili, ker jih ne bo ne za življenje ne za život, ne za blago ne za premoženje, ne za kako drugo veliko reč prosil, ampak samo majhno reč, ktera se da brez nevarnosti in škode lahko storiti, in ktere mu modri sodniki gotovo ne bodo odrekli. Sodniki so vsi vkup stali in bi bili radi vedili, česar bi prosil; zavaljo tega stopijo malo na stran, se posvetujejo in sklenejo, njegovo poslednjo voljo spolniti in ga uslišati, če le zoper njegovo govorjenje ni. Pavliha reče: „Kar sem govoril pri tem osta-

nem; le nekaj malega je, česar prosim, ako mi hočete to storiti, podajte mi roke“. Ob- ljubili so mu tedaj z ustmi in z rokami. Potem stopi na gred in reče glasno: „Mogočni gos- pòdje! Zanesem se v vašo obljubo in prosim tedaj, de, kadar me bote res iz tega sveta spravili, kerčmarju in beriču, ktera sta me na kol pripravila, zapoveste, de tri dni za- poredama prideta in me na tešče v herbet pihata!“ — „Fej te bodi!“ so rekli, „to je nespodobna prošnja, pa vender smo mu ob- ljubili. Rajši ga spustimo, tako se svoje ob- ljube rešimo“. Tako se je Pavliha rešil in je šel vesel iz tistega mesta.

36. Povést.

Kako se Pavliha pri nekem mlinarju vdi- nja in hlapcem žago na dvoje razbije?

Na svojem popotovanji pride Pavliha mimo mlina, pri katerem je bila tudi žaga za deske. Hlapci so ravno na nekem hlodu se- deli in malicali. Pavliha se začne z njimi pogovarjati in jim pripoveduje svoje poti. De se jim je debelo lagal, kar je mogel, se že tako vé. Med tem pride tudi mlinar in ga poslušá. Njegovo vedênje je mlinarju dopadlo, in ko mu Pavliha pové, de je tesar in de je tudi že pri žagah delal, ga vpraša mli- nar, ali bi ne hotel pri njem ostati; potre- buje ravno tacega hlapca. Pavliha mu pokima

in je začel koj tudi malicati, kar mu je prav dobro dišalo, in delal je, kakor če bi bil že star znanec med njimi. Po jedi so začeli zopet delati in Pavliha je mogel hrastove hlode na žago valiti pomagati, kar mu je pa menj dišalo kakor pa malica. Kmali se je tega dela naveličal in mislil je, kako bi jih zvil, de bi od ondî prišel. Ko tedaj hlapci veliko žago prinesejo, de bi gerče odžagali, jim reče: „Kakošno je pa to delo z vašim sem ter tje vlečenjem, kakor de bi vsak hotel žago dobiti? Pri meni doma ima vsak svoje delo in vsak svojo žago. Vi se pa zastonj trudite, ker vsak žago k sebi vleče. Pokazati vam hočem, kako imate storiti; jez ne morem glédati, de bi se za eno žago dva prepirala“. Ko to izreče, vzame sekiro in razbije žago čez sredo na dvoje ter reče: „Tako, zdaj zná vsak svojo žago imeti, brez de bi se prepirala“. Hlapci pa, to viditi, tečejo k mlinarju in mu povejo, kaj je Pavliha naredil. Mojster priteče, de bi mu Pavliha žago plačal, tode Pavliha ga ni čakal, ampak senca ga je vzela.

37. Povést.

Kaj je Pavliha z nekimi gospodi in z mladim prešičkom počel.

Pavliha pride v veliko mesto, v katerem je kralj in ves njegov dvor prebival. Posebnosti in lepe hiše ogledavši si misli: poldan

je, po kakem prebivališču se je treba ozreti, in čas je, svoj dolgi želodec namazati; zakaj danes še nisem imel grižljeja v ustih. Gré tedaj naravnost v eno narvečih gostivnic in vpraša hlapca, ali se kaj za jesti dobí. Ta ga prijazno sprejme in mu reče; de veliko imenitnih gospodov sem jesti hodi in ali boče on s temi jesti. Pavliha mu reče de, gré v stanico in se vsede k imenitnim gospodom, ki so se vsi nad nepričakovanem gostom čudili. Z veseljem so ga gledali, kako mu je jed dišala, in so si smejaše sklede ponujali, katerih nobene ni Pavliha mimo sebe spustil, brez de bi ne bil zajel iz nje. Ker je Pavliha na koncu mize sedel, je prišla versta nazadnje do njega. Nazadnje pride tudi pečen prešiček na mizo. Že od dalječ je Pavliha ves zaljubljen va-nj oči obračal. Čez dolgo mu pomoli sosed ploščico s pečenim prešičkom, ki je kakor živ na nji stal in pomorančo v gobcu deržal. Zdaj so gospodje glave vkup pomolili in čakali, kaj bo s prešičkom začel. Obračal je ploščico zdaj sem, zdaj tje, in ogleduje od vseh strani, pečenčka, ki ga je tako prijetno v nos zgačkal. Nazadnje se to drugim gostom predolgo zdí, ker toliko časa ni hotel va-nj vgrizniti in je že čas bilo v pisarnico iti. Reče tedaj eden njih: „Ljubi gost, vam prešiček zlo dopade, tudi še vaši zobje niso trudni; mi ne bomo več jedli, počnite z njim, kar se vam poljubi; pa, dobro pazite, to nam morate povedati, kaj bote s prešičkom počeli.

Plačali ga bomo za vas, ali ste dovoljni?“ Pavliha ni dolgo pomišljeval ter reče: „Zakaj pa ne? že velja!“ Oberne tedaj prešička tako, da mu ni v gobec ampak nekam drugam gledal, obriše svoj perst ob pert, ga porine zadej v prešička in ga oblizne rekoč: „To je mastno, to je sladko!“ To viditi pridejo gospodje ob vse veselje, se s Pavlihom še dalje norčevati ali pa mu celo to storiti, kar je on s prešičkom ravno kar storil. Eden za drugim so iskali klobuka in molče jo iz gostivnice poberejo. Pavliha je vesel za njimi pogledoval, in ko vsi odidejo, zavije prešička v papir, plača svoj dolg in se v pest smeja, da je gospode tako splačal.

38. Povést.

Kako Pavliha svinjo ubije in' potem odgovor dá?

Čez dva dni potem, ko je tudi že svojega prešička pohrustal, pride Pavliha v neko vas, kjer je pri nekem kmetu véliki hlapec postal. Temu so Pavlihove muhe silno dopadle, in kmalo mu je pri hiši vse veljal. Enega večera mu potoži kmet, da ima hudobnega soseda, kateri mu želi škodovati, kakor mu je mogoče. Pavliha si je mislil: „Temu bom že jez eno zagodel; to mojega gospodarja veseli; naj izide ta reč, kakor hoče“. Ko tedaj drugo jutro na dvor pride, je sosedova svinja gnojišče njegovega gospodarja razri-

vala, zraven ktereга je bila jama za gnojnico. Pavliha vzame desko in vdari svinjo tako čez rebro, de je v gnojnico padla in se zadušila. Sosed pa ga je skrivaj gledal, začne silno vpiti in hoče imeti škodo plačano. Pavlihov gospodar mu pa reče: „Kaj je to meni mar; to je moj hapec storil, njega tožite“. Sosed gré tedaj k županu in hlapca toži. Ta pusti Pavliha poklicati, de bi zaslišal, kako se je to zgodilo. Pavliha je zgođej vstal, obsedla konja, mu da žreti in piti in gré k županu. Ta je ravno kosil in je imel škedelo černe kave pred sabo. Izpraševal ga je nar-pervo, kdo de je in zakaj in kako je svinjo ubil. Pavliha stopi pred župana in mu pripoveduje, kako je svinja njegovo dvoriše razrivala in kaj je on storil. Ker je pa župan to reč še bolj in bolj natanko zvediti hotel, mu reče Pavliha: „Ne zamerite, gospod župan! postavim, vi bi bili svinja in vaša kava gnojnica in jez bi vam dal eno tako za uho (tukaj mu založi eno vročo zaušnico), de bi tukaj le v kavo padli; ravno tako sem tam naredil!“ Župan je vpil na pomoč in ga je hotel zgrabiti; ali Pavliha jo pocedi skozi vrata v hlev, se verže na obsedlanega konja in jo pokadi po svetu, brez de bi bil od svojega gospodarja slavó vzal.

39. Povést.

Kako se je Pavliha enkrat v zakonske reči mešal in prepiru kmalo konec storil?

V neki vasi so veliko veliko žganja in brinjevca žgali, in kmet tam ne pozná skoraj nobene druge pijače, kot žganje, ali kakor ga prav po domače imenujejo šnopec. Koliko nemirnosti, nepokoja, pretepa je že žganje v marsikaki hiši napravilo, že vsak vé, kateri je že tudi kadaj v kozarček pregloboko pokukal, in je bil potem od svoje drage babe domá ne preveč prijazno sprejet. Tudi je po žganji že marsikdo dom in dvor zapravil.

Enega večera gré Pavliha iz nekega mesta nazaj v svoje domovanje, sliši v neki čevljarski hiši strašno razgrajanje. Vstavi se pred oknom in sliši, kako je baba čevljarja kozje molitvice brati učila, ker se je v kerčmi vpijanil. „Ti nesnaga!“ mu reče, „že spet prideš domú kakor presica, jez pa nevem, od kod kruha za jutri“. — Moža pa je to peklo in on je hotel prav imeti; imenoval je svojo ženo staro avšo, opravljivko, kregarco. Ko je to četert ure tako terpelo, reče čevljar, mu večerjo prinesiti. Žena pa mu je rekla: „Zakaj te ni bilo domú o pravem času, zdaj ne kuham več?“ Čevljar zgrabi svojo drago in vpije: „Ali mi boš dala jest? Pečenine hočem!“ Ko mu pa na to žena reče: „Figo, če jo hočeš!“ je strašno začel kleti; svojo babo s pestmi nabijati in vpiti; „De bi te hudič živo vzel!“ — Pavliha si je mislim: Zdaj

mi je pa dosti! vzame velik kamen in ga zadrevi v okno, de je vse razdrobil. Čevljar in čevljarica nista vedila, kaj je to; mislila sta, de res peklenški skoz okno pride, in de jo bo vzela. Ko bi bil trenil, je bil mir med njima. Pavliha pa je vzdignil peté, de bi mu ne bilo treba okna plačati. —

40. Pověst.

Kako Pavliha Judu konja prodá in ga goljufa?

Kmali potem pride Pavliha v meklenburško deželo, kjer konje slovečega plamena redé in si kupi lepega konja. Ko na svojem konji mimo neke kerčme jezdariti hoče, se mu konj vstavi, zakaj navado je imel, de je hotel pri vsaki kerčmi obstati. „No, si je mislil Pavliha, saj ga jez tudi lahko en poliček prekucnem; vroče je“. Stopi tedaj s konja in ga priveže k bangarju. V kerčmo gré, v kateri je več pivcev vkup sedelo. Pri mizi je sedel tudi Jud, ki je s konji kupčeval; že od dalječ mu je konj dopadel. K Pavlihu stopi in ga vpraša, ali konja prodá in koliko hoče za-nj imeti. Pavliha se je nosil, kakor de bi kak grof bil in reče: „Tega konja ne moreš kupiti. Šmuel, to je, prav Meklenčan in veljá 300 kron“. „Nu“, reče Jud, „kam pak mislite, milostljivi gospod“. „Tacega konja vam jez za dvanajst kron pripravim, koliko stavite?“ „Nesramni mavšelj!“ ga zaberne

„ali tacega konja brez madeža in krotkega kot ovca!“ „No“, reče Jud, „ali hočete 20 kron za-nj?“ Odgovori mu Pavliha: „Nekaj ti hočem povedati, Hebrêjc, ali deržiš, de te trikrat s svojim bičem pristrižem, in dam ti ga zaštonj“. „O vaj“, reče Jud, „mislim, de se norčujete z mano; z eno besedo, kako dobim tega konja?“ „Slišal si že, kaj sem ti rekel“, odgovori Pavliha, „če deržiš, de te trikrat pristrižem z bičem“. „Mož beseda“, reče Jud, „ti gospodje tukaj so priče“. „Dóbro“, pravi Pavliha, „kadaj ti hočem tri dati? Ali hočeš, de koj začnem?“ „I“, odgovori Hebrejec, „enkrat mi jih je deržati; koj na mestu mi jih znate naštetí“. Potem ukaže Pavliha klop prinesiti, položi Juda čez njo ter reče: „Tri tedaj hočeš deržati, in ko jih prejmeš, je moj lisec tvoj“. Zdaj pošverka s svojem bičem, ga vzdignje in vžge eno Judu po koži, de se je vil in skakal in vpil, de je bilo joj. „Kako se ti je prilegla, sin Abrahamov?“ ga vpraša Pavliha. „Ali hočeš une dve tudi koj imeti?“ „O vaj, o vaj!“ je kričal Jud. „Bodite usmiljeni, gospod, le ne tako hudo“. „Vlezi se tedaj“, mu reče Pavliha, in ga še v drugo vreže. Jud si je v bolečini skoraj jezik odgriznil in omedlel; pa vendar je še rekel: „Oh, dajte mi urno še tretjo in poslednjo, de sem odpravljen; oh, kako me peče!“ Pavliha se je smejal ter rekel: „Tretje znaš še dolgo čakati; in dokler té nimaš, ostane lisec moj, tukaj so priče!“

Desiravno Jud skorej stati ni mogel, vender ni nehal prositi, de bi mu še tretjo pritisnil. Pa Pavliha se ni dal pregovoriti. Polič vina je plačal ubozemu Judu, konja zasedel in zginil.

41. Povést.

Kako je Pavliha rekel, de je svojo mošnjo z denarji zgubil, in kako o tej priložnosti k topli peči pride?

Enega večera pozno, ko je že tamno bilo, pride Pavliha vès premočen in od mraza terd v neko vas, de bi tam prenočil. Ko v kerčmo pride, je veliko kmetov okrog tople peči sedelo, ki so se od vojske, od vremena, od strahov in copernic in od družih reči pogovarjali. Pavliha pa ni imel več prostora pri topli peči, de bi se obsušil, ampak je mogel v kotu hiše ostati. Kerčmar mu prinese polič vina in ga vpraša od kod in kam. Povedal mu je Pavliha, de je hotel v terg iti, de se mu je pa velika nesreča primerila, ker je zvnaj pred vasjo pri veliki lipi svojo mošnjo z denarji zgubil, ktero je sicer dolgo iskal, pa je v tami ni mogel najti. Kmetje se spogledavajo, ko to slišijo in nehajo se pogovarjati. Kerčmar pa je rekel Pavlihu, de je že prepozno ponoči, in de je preveč deževno, de bi se to noč kaj storiti moglo; drugi dan o zori hoče pa on sam z njim na tisto mesto iti in iskati. Med tem pa so kmetje eden za drugim svoje kučme pobrali, se skozi vrata

izplazili in tekli k omenjeni lipi, desiravno je kakor iz škafa dež lil, se mošnje polastit. Potem ko so bili že vsi odšli, se je začel Pavliha smejati in razodene kerčmarju, de ni ne besedice resnice, in de je samo k topli peči hotel priti, ktero so poprej kmetje obsedli. Tisti čas, ko so kmetje zvonaj v tamoti tapali in po blatu berbali, se je Pavliha grel in se je s pečenko mastil. Kerčmarju je sicer gostove pregnal, pa kerčmar se je mogel sam nad tem smejati in rekel je drugi večer kmetom: „To pot ste na pravega naleteli, to je bil Pavliha!“

42. Povést.

Kako Pavliha prav nevedama lonec denarjev dobi?

Drugi večer pride Pavliha zopet v neko vas, de bi tam prenočil. V vasi pa ni bilo nobene kerčme in kmetje so že vsi luči pogasnili. Dalje v prvo vas iti, ni hotel, zakaj tamno je bilo in slaba pot, in vender ga ni nič družega čakalo. Nevoljin gré skozi celo vas in je bil že skoraj na koncu, kar v poslednji hiši še luč zagleda. Tiho gré k oknu, viditi, kaj ljudje v hiši delajo, in ali bi morde ne dobil prenočišča. Ko je tako pod oknom stal, vidi, de je v hiši premožen kmet, ki je ravno s semnja prišel, kjer je par pitanih volov prodal. Ko je kmet s svojo ženo denarje še enkrat na mizi preštel, je hotel majhen otrok

tudi en krajcar imeti; kmet pa mu je rekel: „Ne moreš ga potrebovati“, in poderza svoje tolarje v lonec. Otrok pa ni nehal prositi, in se začne nazadnje jokati, de bi mu oče krajcar dali. Reče mu kmet: „Ako mi ne molčiš, bom denarje divjemu možu dal“. Odpre pa res okno, pomoli lonec s tolarji skoz-nj in reče: „Na, divji mož!“ Pavliha mu vzame lonec iz rok in je stekel z njim, kakor če bi ga bil vihar odnesel. Kmet je naredil hrup po vasi, pa kmete je bilo komaj mogoče iz prvega spanja zbuditi. Ko so si oči zmeli in slišali, kaj se je zgodilo, so rekli: „Voherniku to nič ne dé; prav se mu je zgodilo“. Ulegli so se zopet nazaj, in so pustili Pavliha Pavliha biti.

43. Povést.

Kako bi bil imel Pavliha obešen biti, pa namest tega petnajst goldinarjev dobi?

Drugi dan so tatú povsod preiskali, in kmali so prišli beriči tudi v vaš, kamor je Pavliha o polnoči prišel, in kjer je čez noč ostal. Ker je tako pozno prišel in zavoljo njegove posebne obleke, so koj njega natolcevali in peljejo ga pred gosposko. Tajiti ni mogel, ker so denarje pri njem dobili; peljali so ga tedaj k mestnemu sodniku. Ko ga je ta oestro nagovoril in po imenu, stanu in od kod de je, vprašal, odgovori Pavliha: „Ojstri gospod sodnik! domá sem v pomorski deželi, ki ob morji leži; moj oče so bili mornar blizo 30

let, in so imeli nesrečo v viharji poginiti; mati so mi tudi že pred tridesetimi leti umerli; nikjer nisem domá na svetu in popotjem kakor pošten kertačar po svetu, de bi dela dobil. Vselej sem se varoval koga goljufati ali okrasti; pa kar mi kdo dá ali ponudi, hvaležno vzajem; kmet mi je svoje denarje v roko dal in vzel sem jih, kakor so me rajncea mati učili. Ako sem krivično delal, se podveržem postavi; pa ne sodite človeka, ki ni ničesar kriv“. Sodnika in prisežne može je to govorjenje ganiło; ker se pa z nikakoršnim pismom skazati ni mogel, in ker se jim je prederzen vlačugar zdel, so mu pravdo naredili, in sodnik ga je zavoljo storjene tatvine na kol obsodil. Mestni gospodje so bili pa zoper to obsojenje in so rekli: „To se ne more in ne sme zgoditi; zakaj naš mestni kol je za nas in za naše otroke“. Zavoljo tega so obsodbo pre naredili in sklenili mu kol v herbet vžgati in petnajst goldinarjev za pot dati, s pristavkom, de naj se pusti, kjer koli hoče, s temi denarji obesiti, kjer ni nikjer domá. Pavliha se je zahvalil modrim gospodom za tako milostljivo kazen in je šel svojo pot.

44. Povést.

Kako Pavliha konja kupi in nekega kupca goljufa?

V mesto Vismar je prišel večkrat kupčevavec s konji, kateri je konje, ki so na semnji bili, za repe vlekel; zakaj mislil je, de

konji ne živé dolgo, če jim žima iz repa gré. Če je tedaj žima kakemu konju se rada iz repa izderla, ga ni kupil; ako je bila pa terdna, je imel dobro upanje do njega, de bo dolgo živel in de je dobre nature, in kupil ga je. Drugi kupci so si to tudi dobro v glavó vtisnili in so se po njem ravnali. Ko Pavliha to zvé, si misli, temu moraš eno narediti, de ta prazna vera izmed ljudstva pride. Preskerbel si je tedaj konja, kteremu je naredil rep iz kervi in smole, de je bil kakor pravi rep. V semenj ga pelje in drago dosti ceni, de ga nihče ni kupil, dokler kupec ni prišel, ki je konje za repe vlekel. Temu ga je po ceni ponudil, in kupec, kteremu se je lep in vreden zdel, stopi bliže in ga je hotel za rep vleči. Pavliha pa je tako naredil, de mu je rep mogel v roki ostati, če je za-nj potegnil. Komaj začne tedaj kupec vleči, mu že rep v roki ostane. Silno se je vstrašil. Pavliha pa je ljudi vkup poklical ter rekel: „Glejte ga hudobneža, kako mi je konja naredil“. Ljudje pritečejo, de bi bili mir naredili in so pogovorili kupca, de je Pavlihu deset goldinarjev za rep dal. Pavliha je bil zadovoljen s tem.

45. Povést.

Kako Pavliha človekú, ki ga je nalagal, eno zaigrá?

V nekem mestu je sedel Pavliha v družbi pri vinu v kerčmi. Eden-gostov ga povabi v

norčii na kosilu in mu reče: „Pridi jutri k meni na kosilo, če moreš“. Pavliha mu obljubi in je mislil, de je res. Ko pa drugi dan pride h kosilu, je bilo vse, vrata in okna, zaperto. Dolgo je letal okrog hiše, in v želodcu mu je začelo že slabo prihajati; pa vrata so zmiram zaperte ostale, desiravno je bil čas kosila že davno minil. Pavliha je vidil, de je goljufan. Molcé jo je spet potegnil in si mislil: „Ti mi ne odideš; ta te bo drago stala, bratec!“ Drugi dan gré Pavliha od doma in najde ravno tistega človeka na tergu in ga prijazno ogovori: „Vi ste pač gostoljuben človek; goste povabiti in greste sami od doma in še vrata zaprete spred in zad“. Ta mu pa odgovori: „Ali te nisim s pogodbo povabil, rekoč: Pridi jutri opoldan in jej z menoj, če moreš. Keř si vrata zaperte našel, se vé, de nisi mogel pri meni kositi?“ „Zato ti bodi zlod hvaležen“, mu odgovori Pavliha. „Vsaki dan se moram kaj novega učiti!“ „Človek se mu je sladko smejal ter rekel: „Ne bom ti nagajal; pojdi zdaj v mojo hišo, odperta je in kuhanega in pečenega najdeš dovelj. Kmali bom prišel, ta čas znaš pa sam biti. Razun tebe nimam nobenega družega gosta“. — Pavliha gré in dobi ravno njegovo ženo pri ognišču, ktera je pečenko pekla. Pavliha ji prinese pozdravljenje od njenega moža in ji reče, de mu je na tergu nekdo silno veliko ribo dal; urno naj gré z deklo na terg; de mu poma-

gate ribo domú nesti; on bo pa ta čas raženj vertil. Žena pokliče deklo in obe hitete na terg. Spotama pa srečate moža, ki jo praša, kam tako urno greste? Pové mu zdaj žena, de je Pavliha domú prišel in jima ukazal na terg iti, kjer je njemu, njenemu možu, nekdo veliko ribo daroval, de mu je pomagata domú nesti. Mož se je za ušesmi praskal; ter rekel: „Ej, ako bi bila le ena doma ostala; meni nekaj po glavi šumi!“ Ta čas je Pavliha hišo zgorej in spodej zaklenil, in ko mož s svojo ženo pred hišo pride, najdeta zaklenjene vrata. Reče zdaj mož: „Mislil sem si jo tako! Zdaj pa vidiš, po kakošno ribo si šla. Terkala sta na vrata in rekla, de naj ju v hišo spusti. Pavliha priteče zdajci k oknu ter reče: „Nikar ne terkajte, nobenemu ne odprem; hišni gospodar mi je obljubil, de bom sam tukaj, ker nobenega družega gosta neče. Zato pojdita le in pridita po kosilu“. Mož je rekel: „Res je, de sem tako rekel, pa mislil nisem tako. Pustiva ga le, naj jé; le poterpiva, mu jo bom že vrnil“. Gré tedaj z ženo in z deklo v sosedovo hišo počakat, de bi se Pavliha nasitil. Ta je tačas popolnoma vse skuhal, jed napravil, na mizo znosil in se dobro mastil. Potem ko se je nasitil, postavi ostanke zopet k ognju in odklene vrata. Ko gospodar z ženo in deklo pride, reče Pavlihu: „Tako pravi gostje ne delajo, kakor si ti storil“. Pavliha mu pa odgovori: „Ali bi bil imel drugače storiti; to bi bilo neumno. Sicer pa

še nisem vsega pojedel in sem kosti k ognju postavil. Dobro naj vam teknejo!“ To izgovorivši, je šel iz hiše. Hišni gospodar je kisló gledal za njim ter rekel: „Te bom že splačal, ti prebrisana buča!“ Pavliha pa mu je še od dalječ rekel: „Kdor narbolj zná, je mojster“.

46. Povést.

Kako Pavliha v nekem mestu od kmetic mleka nakupi in ga vsega vkup v eno kad zlije?

Enkrat pride Pavliha v neko mesto. Na tergu vidi, de so kmetice veliko mleka na prodaj prinesle. Zdajci je mislil, kako bi babam štreno zmešal in jih prav razdražil. Najel si je tedaj veliko kad, jo postavi na terg in kupi vse mleko, kar ga je na terg prišlo. Vsako žensko, ki je z mlekom mimo prišla, jo je klicál glasno, kolikor je mogel, rekoč: „Tù sèm, kdor mleko prodaja!“ in vsem babam je ukazal, mleko v kad zlivati. Rekel je tudi mlekarcam, toliko časa čakati, de vse mleko vkup pokupi, potem hoče vsem plačati, kakor je prav. Ena je imela toliko mleka, druga menj, tretja več. Dolgo so mogle čakati, dokler ni nobena več mleka prinesla in dokler ni bila polna kad. Vse so okrog kadi zdiháje sedele. Ko so se naveličale čakati in so hotle svoje denarje imeti, jim pokaže Pavliha svojo hudobijo rekoč: „Danes nimam nič denarjev; ktera tedaj ne more 14 dni za-nje čakati, ko spet pridem, naj vzame svoje mleko nazaj iz kadi. Tukaj

še stoji. Po teh besedah je pa Pavliha zginil. Zakaj babam ni nič upal. Te so pa začele strašno kričati in prepirati se, ker je hotla vsaka nar več mleka iz kadi imeti; ruvale in praskale so se, si puterške, steklenke (flaše) in vedra v glavo metale, se s pestmi bile, ena drugi mleko v oči brizgale, obleko z njim polivale, ga na tla izlivale, de je bilo tako po tleh, kakor če bi bilo mleko deževalo. Mestnjani so se pa tej komedii smejali in so Pavliha hvalili, de je tako kmetičam naredil. Ko pa domú pridejo, so vidili, de so sami goljufani, ker so mogli tisti dan kavo brez mleka piti.

47. Povést.

Kako Pavliha 12 slepim beračem reče, de jim je 12 goldinarjev dal, in vsakter misli, de jih je drug prejel, ko jih vendar nihče ni prejel?

Enkrat jezdari Pavliha iz nekega mesta in sreča pred mestnimi vratmi 12 slepih beračev. Ko k njim pride, jim reče: „Od kod pridete, slepci?“ Ti so obstali in so pač slišali, de je na konji. Mislili so si tedaj, de je imeniten gospod, zato so se odkrili ter rekli: „Milostljivi, uboščki smo bili v mestu, kjer je bogat mož umerl, po katerem so bile danes bilje, in milih darov smo dobili. Pa silno mraz je in zebe nas“. Potem reče Pavliha slepcem: „Silno mraz je, bojim se, de bote zmerznili; vzemite tedaj teh 12 goldinarjev, pojdite v mesto h

kerčmarju J. in zajejte jih. Tačas bo pa mraz odjenjal in mogoče vam bo potem dalje iti“. Slepci se mu priklonejo, lepo zahvalijo, ker je vsak mislil, ta je denarje prejel, in drugi je mislil tretji jih je dobil. Potem grejo v kerčmo, v katero jim je Pavliha nasvetoval in tam rečejo, de so dobrotnika našli, kateri jim je 12 gold. daroval; te naj zdaj zajejo do bolj toplega vremena. Kerčmar je bil denarjev željen mož, pozabil je pa prašati, kateri njih ima denarje, in jim reče: „Ljubi prijatli, to me veseli, in dobre dni bote pri meni imeli“. Koj je rekel vola pobiti, ga razmesari, skuha vsacemu slepcu velik kos in pustil jih je jesti, dokler je mislil, de so 12 goldinarjev zajedli. Potem jim pa reče: „Ljubi prijatli, zdaj bomo pa enkrat rajtengo naredili; jez mislim, de bo 12 gold. skorej zajedenih“. To je bilo slepcem prav in vedno so eden drugega prašali, kdo de je 12 goldinarjev prejel, de bodo kerčmarju plačali. Pervi, drugi in tretji do poslednjega, noben ni hotel nič od denarjev vediti. Ostermeli so naenkrat in so se za ušesmi praskali; zakaj goljufani so bili in tudi kerčmar. Ta si je pa mislil: Ako jih spustiš, ne dobiš plačila; ako jih obderžiš, ti še več pojejo in še večji škodo boš imel. Ker si tedaj ni vedil drugače pomagati, jih zaprè v svinski hlev, jim da kruha, sena in slame. Pavliha je mislil, de je že čas prišel, de so denarje zajedli. Zavaljo tega se preobleče in jezdi v mesto k imenovanemu ker-

čmarju. — Ko na dvorišče prijezdi, je hotel konja v hlevu privezati, in vidi pri tej priložnosti, de so slepci v svinjaku ležali. V hišo gré in reče: „Kerčmar, zakaj pustite uboge, slepe ljudi v svinjaku ležati; saj so mende tudi ljudje?“ Kerčmar mu odgovori: „Hotel bi, de bi bili, kjer se vse vode stekajo ali kjer poper raste, de bi mi le plačali!“ Povedal je potem Pavlihu vse, kar se je zgodilo. Pavliha ga vpraša: „Ali ne morete nobenega poroka dobiti?“ Kerčmar mu odgovori: „Če bi kakega poroka mogel dobiti, bi bil zadovoljin in bi slepce izpustil“. Pavliha mu reče: „Dobro, po celem mestu se hočem ozreti, de vam poroka dobim“. Potem gré Pavliha k nekemu dohtarju in mu reče: „Ljubi gospod dohtar, prosim vas, nekemu bolniku pomagati. Moj kerčmar je vročinsko bolezen dobil, in posebno po noči ga ima tako hudo, kakor če bi bil obseden. Prosi vas, mu pomagati“. Dohtar mu reče: „Bom poskusil, pa par dni morate poterpeti, zakaj v tej bolezni se ne dá nič prehiteti, posebno ko pravite, de se vede kakor obsedenec“. Pavliha reče: „Bom šel sam njegovu ženi povedat, de pridete in ji sami to poveste“. Dohtar je rekel: „Dobro, recite ji le sem priti!“ Gré tedaj Pavliha k svojemu kerčmarju in mu reče: „Dobil sem vam poroka, in to je dohtar J.; ta ho za slepce dober stal, zato naj gré vaša žena z mano k njemu, de ji to pove“. To je kerčmarja veselilo in poslal je svojo

ženo k dohtarju s Pavlihom. Ta je rekel: „Gospod dohtar, tù je žena, povejte ji zdaj sami, kar ji imate povedati“. Žena je bila s temi besedami potolažena, gré zopet s Pavlihom domú in pové to svojemu možu. Kerčmar si je mislil. „Dober dovolj je ta!“ izpusti slepce in jim reče iti, kamor se jim poljubi. Pavliha jo je tudi kmali potem potegnul, ker vremenu ni upal. Tretji dan, ko še le dohtarja ni bilo, gre žena na njégov dom in ga terja za dvanajst gold., ki so jih slepci zajedli. Dohtar ji reče: „Ljuba žena! ne umem, kaj govorite; ali vas je mož s temi besedami k meni poslal?“ Odgovori mu žena, de. Dohtar ji reče na to: „To je v svoji vročinski boleznì govoril, ali je pa res obseden, kakor mi je bilo od vašega prijatla rečeno“. Reče mu žena: „Gospod dohtar, mož nima ne vročinske boleznì in tudi obseden ni! ampak samo plačilo hoče imeti“. Reče ji potem dohtar: „Saj mi je bilo rečeno, de je v vročinski boleznì in de se posebno ponoči vede, kakor če bi bil obseden. Obljubil sem, de bom prišel mu pomagat. Recite mu k meni“. Ženo pa jeza vname in reče dohtarju: „Tako znajo vsi goljufi, kadar imajo kaj plačati. Vse narobe obernejo in umejo takrat“. Tekla je zdaj domú po moža. Kerčmar pride ves divji v dohtarjevo hišo z orožjem. To viditi se začne dohtar bati in pokliče svoje sosede v pomoč zoper moža, ki je od hudiča obseden. Kerčmar je vpil: „Goljuf plačaj!“ in ga je

hotel vdariti. Med tem pridejo sosedje, se vtaknejo v prepir in spravijo ju komaj narazen. Vidila sta, de sta oba goljufana. Pogovorila sta se, de hočeta vsak pol škode terpeti.

48. Povést.

Kako je Pavliha nekega kerčmarja z mrtvim volkom strašil?

Bil je neki kerčmar, ošaben in zabavljiv. K temu pride Pavliha v zimskem času, ko je debel sneg ležal. Ko je bila že tamna noč, pridejo tudi trije kupci v to kerčmo. Kerčmar jih je prijazno sprejel, jim je podal roke, je bil zgovoren in jih je tako le nagoovoril: „Od kod tako pozno ponoči? zakaj vas tako dolgo ni bilo?“ Kupci so mu rekli: „Gospod kerčmar, zato nas ni bilo, ker nas je spotama volk srečal, ki nas je prijel, tako, de smo se mogli z njim bojevati“. To slišati, reče kerčmar zabavljivo: „To bi vam bila sramota, če ste se pustili od volka prijeti, ki ste bili vendar trije; če bi jez sam bil in če bi mi v gojzdu dva volka nasproti prišla, bi ju hotel odpoditi“. S tacim govorjenjem je svoje goste tako dolgo nadlegoval, de so šli spat. Pavliha je sedel pri njih, brez de bi bil kaj govoril, in je kerčmarja poslušal. Spat so šli vsi v eno spavnico. Tu so se kupci menili, kaj bi napravili, de bi kerčmarja za njegovo zabavljanje splačali. Reče jim Pavliha: „Prijatli, vidil sem koj, de je naš ker-

čmar bahač; poslušajte me; jez ga bom splačal, de vam ne bo nikoli več od volka govoril“. To je bilo kupcem prav in obljubili so mu dobro plačilo. Rekel je, nej le grejo po svoji kupčii ta čas in ko nazaj pridejo, naj zopet tukaj ostanejo. On bo takrat tudi prišel in kerčmarja bodo na boso posadili. Kupci se napravijo, plačajo za se in za Pavliha, kar so bili dolžni in jezdijo dalje. Kerčmar pa je še za njimi zabavljivo vpil: „Gospodje pazite, de vas kak volk ne sreča“. Rečejo mu: „Zahvalimo, de nas posvarite; ako nas volkovi vjejo, nas ne bo več“. Potem je šel Pavliha na sled, vjame volka, ga umori, in ga je na mraz postavil, de je terdo zmerznil. Ko so kupci zopet v tisto mesto nazaj prišli, dene Pavliha zmerznjenega volka v širok žakelj in pride kakor so se pogovorili, v tisto kerčmo. Zvečer pri večerji je kerčmar še vedno kupce z volkom dražil in je rekel, de bi dva volka v drobne kosce razsekal, in to je terpelo celi večer, dokler niso šli spat. Pavliha je molčal in h kupcem gré v spavnico in jim reče: „Gospodje in ljubi prijatli, prosim vas, še ne zaspati in pustite luč goreti“. Ko je šel kerčmar s svojo družino spat, gré Pavliha tiho iz spavnice, prinese mertvega volka, ki je bil od mraza terd ko rog, ga postavi v kuhinjo pred ognjišče in ga podprè s palicami, de je pokonci stal. Potem mu razkrene gobec, mu dene dva otročja čeveljčka va-nj in gré v spavnico ter kerčmarja pokliče. Ta ga kmalo sliši in vpraša, kaj de hočejo imeti? Rekli so mu: „Prinesite

nam pijače; žeja nam ne pusti spati“. Kerčmarja je to jezilo in rekel je: „To je že vaša navada, de noč in dan pijete!“ Pokličče pa deklo, in ji ukaže, jim pijače prinesiti. Dekla vstane, gré v kuhinjo in hoče luč prižgati. Ko pa volka z odpertim gobcem zagleda, se ga tako vstraši, de ji luč z roke pade, na dvorišče zbeži in nič družega ne misli, kakor de je volk otroke snedel. Pavliha in kupci pa niso nehali, pijače prositi. Kerčmar je mislil; dekla je zaspala. Zato pokličče hlapca. Ko ta vstane in luč prižgati hoče, zagleda volka s čevljem v gobcu in ne misli nič družega, kakor de je deklo požerl, in zbeži v hram. Pavliha reče kupcem: „Le poterpite, ta bo lepa. Še tretje pokličče kerčmarja in ga vpraša, kje de sta dekla in hlapec, de ne prineseta pijače. Sam naj pride in luč prinese, ker oni ne morejo iz spavnice. Kerčmar ni družega mislil, kakor de je hlapec tudi zaspal. Ves nevoljin je tedaj rekel: „Ti nepokojneži mi preveč nepokoja prizadenejo s svojo pijačo!“ Vstane tedaj, naredi luč in zagleda volka pred ognjiščem, kteremu so čevlji še iz žrela molili. To viditi steče h kupcem v spavnico in začne na vso moč vpiti: Pojdite mi vender pomagaj ljubi prijatli; strašna zverina je v moji kuhinji; požerla mi je otroke, deklo in hlapca!“ Gospodje gréjo ž njim. Hlapec pride iz hrama, dekla iz hleva, žena prinese otroke iz spavnice, in vsi so živeli. Pavliha pa stopi k volku, ki se ni ganil, ga prekucne z nogo ter reče: „To je le mertev volk, in tako vpijete;

kako ste boječ mož! Undan ste hotli z dvema volkoma se skusiti, tak jezik ste imeli, zdaj pa se vidi vaša serčnost“. Kupci so se mu jako smejali, mu plačajo zjutraj svoj dolg in jezdijo s Pavlihom od njega.

49. Povést.

Kako Pavliha jagnje ukrade in tistega, čigar je bilo, kjedi povabi, kateri mora tudi vino plačati?

V nekem mestu so ravno bukoveza pokopali, ko Pavliha tje pride. Mislil si je: Kako bi bilo, če bi k vdovi šel delat; morde bi z njo dobro oral? Šel je tedaj k nji, reče, da je bukovez in praša po delu. Vdova mu reče, da je njeni mož še le umerl, in če se na delo razume, hoče njega obderžati in dobro plačati. Pavlihu je bilo to všeč in brez odloga se loti dela. Vzel je veliko bukev, ki so imele vezane biti, in tolkel jih je celega pol dné, de so bile tanke, kakor belinci. Pa kmalu se mu je delo vperlo; zatorej vzame povoj, si poveže palec desne roke in teče k vdovi. „Kaj pa je?“ ga vpraša žena. Odgovori ji Pavliha: „S kladvom sem si noht s palca odbil. in to me strašno boli“. Ženi se je zlo smilil de se mu je to prigodilo, in rekla mu je, de naj se varje in par dni počiva, dokler se perst zaceli. Rekla je tudi še, de je pač slišala, kako priden de je bil. Ker se mu je pri vdovi tožilo, je šel na sprehod ali je pa soseda obiskal, ki je bil bogat pa škop mož.

Nemu so reči, ktere je Pavliha pripovedoval, lo dopadle, in kmalo je bil njegov prijatelj. Ko nega dne bogatinca domá ni bilo, se ukrade Pavliha v njegov hlev in vzame mlado jagnjiče. Prinese ga domú, ter reče gospodinji: „Ker je jutri moj god, se hočem malo potraktirati; specite mi to jagnje za-me in za mojega gosta“. Žena je storila, kokor ji je Pavliha ukazal. Ta obiše drugi dan svojega soseda in ga povabi h kosilu. „Ljubi sosed, mu reče, ker je danes moj god, vas povabim z mano dobro pečenko jesti; le nekaj vam moram skrivaj povedati, ker ste moj priserčen prijatelj: jagnje sem ukradel, zato se vam ne bo gnjusilo, ako hočete k meni priti, me bo veselilo. Dobre volje se boma imela“. Sosed mu obljubi priti in pride tudi ob uri. Gospodinja prinese pečenko, ktera jih že zdelječ prijetno v nos vžega. Pavliha reče: „Ljubi mojster, kar sem skrivaj povedal, ohranite za se in nikakor ne razodenite, dc je jagnje ukradeno. Saj tega nihče ne voha“. „Ej, ej! mu reče sosed, zanesi se, dc bom molčal; aaá, moja roka“. Medla sta tedaj jagnje in tudi gospodinja jima je mogla pomagati, ktera je nad tem čisto pozabljala, dc je vduva. „Vse bi bilo zdaj prav, reče Pavliha, če bi le tolika suša ne bila; pečenka je pa tudi še silno osoljena in h veselju gré tudi kupica vina“. Sosed je pač dobro umel, kaj je Pavliha na jeziku imel, pa storil se je, kakor dc bi ne umel in nov kos pečenke si vzame na plošček. Pavliha pa reče: „Ali veste, kaj, sosed, bokal starega

hočemo serkniti, izdajavec ga plača“. Sosed si zdaj ni mogel pomagati; že za časti voljo je mogel dovoliti in reče, de le. Pavliha vžame tedaj denar v roko, jo dene čez drugo roko ter reče: ali je v zgornji ali v spodnji? Sosed odgovori: „v spodnji“, in urno spusti Pavliha denar v spodnjo roko. Sosed je mogel tedaj bokal vina prinesiti ukazati, kar mu je pa vse veselje do jedi vzelo. Pavliha natoči, terčne s sosedom in pije na njegovo zdravje. Ko so pa vino popili, reče Pavliha: „Ljudi sosed, ker ste za vino dali, vam še nekaj povem. V začetku sem vam rekel, de je jagnje ukradeno, in roko ste mi dali, de tega nikomur ne bote povedali; kadar na svoj dom pride štejte svoje jagnjeta, ali vam nobenega ne manjka. Vohernik se je razserdil, de ga je Pavl tako prekanil in ob denarje in ob jagnje pravil. Pavliha pa se mu je smejal in je tisto uro mesto zapustil.

Sklep.

Tacih in enacih muh je Pavliha silno velika svojem življenju vganjal. Pa kakor je živel, tako tudi umr. Pred svojo smertjo je svojo žlato in svoje dobrotnike goščufal, ker je polno skriv kamnja in čepin zapustil, v kateri so žlata in siča upali najti. Kakor je bilo vse njegovo življenje narobe, tako je šlo tudi po njegovi smerti vse narobe zunim. Nazadnje ko so ga imeli v grob djati, se vtergajo vervi pod njegovo trugo in pokonci se postavijo v jamo. Pustili so ga tudi tako in so ga zakopali.